

Tussenrapportage 2021

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding en leeswijzer

- 1.1 Inleiding
- 1.2 Leeswijzer

2. Financieel perspectief

- 2.1 Uitkomst tussenrapportage 2021
- 2.2 Bestemming overschot

3. Programma's

- Programma 0 Bestuur en ondersteuning
- Programma 1 Veiligheid
- Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat
- Programma 3 Economie
- Programma 4 Onderwijs
- Programma 5 Sport, cultuur en recreatie
- Programma 6 Sociaal domein
- Programma 7 Volksgezondheid en milieu
- Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
- Programma 9 Algemene dekkingsmiddelen
- Programma 10 Overhead

4. Specifieke onderwerpen

- 4.1 Eemsdelta in Balans
- 4.2 Aardbevingen de Baas
- 4.3 Personeel
- 4.4 Corona

5. Bijlagen

- 5.1 Samenvatting mutaties taakvelden
- 5.2 Overzicht verwerkte begrotingswijzigingen

1.1 INLEIDING

Appingedam, 26 oktober 2021

Voor u ligt de eerste Tussenrapportage 2021.

De Tussenrapportage van 2021 geeft de stand van zaken weer per september 2021, met een doorkijk naar de rest van 2021. Het geraamd begrotingsresultaat 2021 was tot en met de raad van juli 2021 € 2,873 negatief. Het saldo van de Tussenrapportage 2021 bedraagt € 2,684 miljoen positief. Het voorlopig rekeningresultaat 2021 komt, met verwerking van de Tussenrapportage 2021, uit op € 189.000 negatief. Op basis van deze Tussenrapportage zal de begroting 2021 worden aangepast middels een begrotingswijziging.

Het voordelig resultaat van de Tussenrapportage 2021 wordt zo goed als geheel veroorzaakt door incidentele meevallers en enkele incidentele tegenvallers. Met de structurele tegenvallers is reeds rekening gehouden in de begroting 2022. Alleen het structureel effect van de hogere OZB opbrengst op windmolens is niet verwerkt in de begroting 2022 en meerjarenraming, omdat pas na het afronden van de begroting 2022 voldoende zekerheid hierover kon worden gegeven over de omvang van het structurele effect. Bij de behandeling van de kadernota 2023 zal aan de orde komen hoe het structurele effect hiervan kan worden verwerkt in de begroting.

In deze Tussenrapportage wordt tevens ingegaan op de afwijkingen ten aanzien van de in de begroting 2021 vastgestelde beleidsvoornemens per programma. Een groot aantal beleidsvoornemens wordt in 2021 worden afgerond. Hierover wordt in deze Tussenrapportage geen toelichting geschreven. Een aantal beleidsvoornemens is in 2021 opgestart en zal in 2022 worden afgerond, dan wel in 2022 worden opgestart. Hierover wordt in deze rapportage wel een korte toelichting gegeven. In de jaarrekening 2021 wordt de stand van zaken van alle beleidsvoornemens vermeld.

Wij leggen deze eerste Tussenrapportage 2021 aan u ter bespreking en vaststelling voor.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders,

R. Koch
Secretaris

G. Beukema
Burgemeester

1.2 LEESWIJZER

Deze tussenrapportage is opgebouwd uit een aantal hoofdstukken:

- Financieel perspectief
- Programma's
- Specifieke onderwerpen

Daarnaast is een hoofdstuk "Bijlagen" toegevoegd.

Financieel perspectief

In het hoofdstuk "Financieel perspectief" geven wij een samenvatting van de uitkomsten in financiële zijn van deze Tussenrapportage. In dit hoofdstuk wordt een voorstel gedaan m.b.t. de bestemming van het resultaat vanuit deze Tussenrapportage.

Programma's

In de begroting 2021 staan 10 programma's opgenomen. Per programma geven wij de stand van zaken m.b.t. de beleidsvoornemens (Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen). Dit doen we door eerst de tekst op te nemen zoals die staat opgenomen in de begroting 2021 met daar onder de stand van zaken m.b.t. de diverse voornemens op het moment van opstellen van deze Tussenrapportage. Er wordt alleen gerapporteerd indien er sprake is van het deels of niet realiseren van de voorgenomen beleidsvoornemens. De beleidsvoornemens die volgens plan worden gerealiseerd in 2021 zijn niet in deze rapportage benoemd. Hierover zal gerapporteerd worden in het jaarverslag over 2021. Eventuele nieuwe ontwikkelingen die er zijn geweest dit jaar nemen wij indien nodig mee binnen de programma's.

Per programma zijn de financiële afwijkingen groter dan € 50.000 per taakveld (rapporteringsnorm in de door u vastgestelde financiële verordening) opgenomen en toegelicht.

Later dit jaar (in de raadsvergadering van december) zal het raadsvoorstel overheveling budgetten worden besproken in de raad. Dit is losgekoppeld van deze Tussenrapportage.

Specifieke onderwerpen

Er zijn een aantal specifieke onderwerpen waarover wij apart rapporteren aan uw raad omdat deze onderwerpen meerdere programma's raken.

- 4.1 Eemsdelta in Balans
- 4.2 Aardbevingen de Baas
- 4.3 Personeel
- 4.4 Corona

Bijlagen

Er zijn een tweetal bijlagen toegevoegd: "Samenvatting mutaties per taakveld" t.b.v. de vast te stellen begrotingswijziging en een bijlage met daarin de begrotingswijzigingen die tot nu toe door de raad zijn vastgesteld. Als aparte bijlage wordt ook nog inzicht gegeven in de stand van zaken van enkele geprioriteerde projecten die de gemeente uitvoert.

2. FINANCIËEL PERSPECTIEF

2.1 Uitkomst Tussenrapportage 2021

In hoofdstuk 3 is per programma aangegeven welke mutaties in financiële zin moeten worden doorgevoerd in de begroting van 2021. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten hiervan per programma aangegeven. Ook de uitkomsten van de specifieke onderwerpen (hoofdstuk 4) zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Het resultaat van de Tussenrapportage 2021 is € 2.684.000 positief.

Dit resultaat is incidenteel van aard. Voor zover er sprake is van structurele effecten zijn deze al meegenomen in de begroting 2022.

	2021
Programma:	
0. Bestuur en ondersteuning	-80
1. Veiligheid	-56
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	0
3. Economie	-290
4. Onderwijs	0
5. Sport, cultuur en recreatie	90
6. Sociaal domein	1.101
7. Volksgezondheid en milieu	206
8. Volkshuisvesting, RO en SV	-103
9. Algemene dekkingsmiddelen	-1.948
10. Overhead	395
Onvoorzien	-1.999
Specifieke onderwerpen:	
Eemsdelta in Balans	0
Aardbevingen de Baas	0
Personeel	0
Corona	0
Investeringen/projecten	0
Saldo Tussenrapportage 2021	-2.684

2.2 Bestemming overschot

Voorgesteld wordt om het financieel resultaat van deze Tussenrapportage toe te voegen aan het saldo van de begroting 2021.

- Saldo (t/m raad juli 2021) voor Tussenrapportage	€ 2.873.000 negatief
- Saldo Tussenrapportage	<u>€ 2.684.000 positief</u>
Stand begroting 2021 na Tussenrapportage	€ 189.000 negatief

Programma o. Bestuur en ondersteuning

Taakvelden

Het programma bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

- o.1 Bestuur
- o.2 Burgerzaken

Tussenstand "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?"

Participatie met inwoners

De toegenomen digitalisering verandert de wereld om ons heen en heeft gevolgen voor de gemeente, bijvoorbeeld voor haar dienstverlening. Het communiceren met de inwoners gaat vaker via social media en online communities. Ook is er meer vraag naar goede digitale dienstverlening. Daarnaast hebben gemeenten de afgelopen jaren meer taken en verantwoordelijkheden gekregen, zowel in het fysieke domein, als in het sociaal domein. Ook hierdoor zijn verhoudingen tussen gemeente en inwoners veranderd. We kiezen steeds een passende rol van een rechtmatige en presterende overheid tot een netwerkende en participerende overheid. Daarbij benutten we de participatieladder om inspraak van inwoners, kernen, wijken en buurten passend op te pakken.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<p>Een inclusieve samenleving in Eemsdelta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle inwoners zijn welkom, doen mee en horen erbij. - Ongeacht leeftijd, religie, seksuele voorkeur, culturele achtergrond, gender, inkomen, politieke voorkeur of visie op de samenleving, talenten of beperkingen. - Iedereen kan meedoen en een bijdrage leveren op basis van zijn of haar eigen interesses en talenten. - Toegankelijkheid van algemene voorzieningen. Waar nodig, is maatwerk mogelijk. - Ruimte geven aan de inwoners van Eemsdelta die mee willen doen (betrokkenheid). - Plannen en besluiten voor Eemsdelta verbeteren (kwaliteitsimpuls). 	<p>Er zijn strategieën en instrumenten voorgesteld om deze doelen te bereiken. De rol van de gemeenteraad en het college bij participatieprocessen wordt in 2021 verder ingevuld samen met de medewerkers van het gebiedsgericht werken. Zo blijft er ambtelijk en bestuurlijk aandacht voor participatie.</p>

Stand Tussenrapportage 2021

- Ten aanzien van participatie bij plannen en beleid wordt momenteel een nulmeting voorbereid. Waar worden inwoners al betrokken en waar niet? Wat zijn dan onze ambities? Dat moet in 2022 leiden tot een participatieverordening waarin de beleidskaders worden vastgelegd over de wijze waarop we onze inwoners betrekken.

- Op dit moment wordt er een onderzoek gedaan onder de inwoners hoe zij het wonen en leven in hun straat, dorp of buurt ervaren. De opkomst is groot en representatief. Mede op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, willen we in het voorjaar 2022 de nieuwe gebiedskompassen te presenteren. Deze geven richting aan hetgeen er nodig is in de dorpen en wijken van Eemsdelta.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 0 Bestuur en ondersteuning	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	6.912
Verwerkte begrotingswijzigingen	505
Mutaties tussenrapportage	1.463
Saldo na Tussenrapportage	8.880
Baten	
Primitieve begroting	953
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	1.543
Saldo na Tussenrapportage	2.496
Saldo programma o	-6.384

Mutaties Programma 0		
2021		
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Pensioenvoorziening wethouders	1.460.000	1.460.000
Organisatie ontwikkeling	-30.000	
Opleidingsbudget	-150.000	
Extra onderhoud gebouwen	83.000	
Afrekening WO-DEAL	100.000	
Reservemutaties:		
Reserve onderhoud gebouwen		83.000
Totaal mutaties	1.463.000	1.543.000

Toelichting mutaties programma 0

Pensioenvoorziening wethouders

De voormalige gemeenten Delfzijl en Loppersum hadden de pensioenvoorziening voor (voormalige) wethouders geregeld via een eigen voorziening en via een pensioenverzekering. De contracten met de verzekeringsmaatschappij zijn gestopt en de waarde van de verzekering is uitgekeerd aan de gemeente. Het gaat hierbij om een bedrag van **€ 1.460.000**. Dit bedrag wordt nu als budget opgevoerd in de begroting 2021 en vervolgens toegevoegd aan de voorziening wethouders pensioenen. Per 31-12-2021 worden nieuwe zogenaamde actuariële berekeningen gemaakt en wordt inzichtelijk of er voor de uitkomst van deze berekeningen voldoende dekking is binnen de voorziening.

NB: onderstaande vier posten horen per post verantwoord te worden binnen verschillende programma's. Om praktische redenen laten wij de afwijkingen zien binnen programma 0.

Organisatieontwikkeling

Met name door Corona en de nieuwe organisatie zijn de activiteiten m.b.t. organisatieontwikkeling later opgestart dan gehoopt. Door de fysieke beperkingen zijn teamontwikkelingstrajecten in de loop van 2021 pas van start gegaan. De verwachting is dat een groot deel van de activiteiten daardoor pas in 2022 zal plaatsvinden.

Op het totale budget van € 282.800 zal naar verwachting € 130.000 vrijvallen aan het einde van het jaar. Van dit bedrag zullen wij in december aan de raad vragen € 100.000 over te hevelen naar 2022 voor de afronding van de teamontwikkelingstrajecten. Daarom laten wij nu **€ 30.000** vrijvallen in deze Tussenrapportage.

Opleidingsbudget

In verband met Corona hebben veel opleidingstrajecten en cursussen geen doorgang kunnen vinden. Naar verwachting resteert hierdoor een opleidingsbudget van **€ 150.000** in 2021.

Extra onderhoudsbudget gebouwen

Om blijvend te voldoen aan de huidige veiligheids- en gebruikseisen moesten er aanvullende onderhouds- en reparatiewerkzaamheden verricht worden aan 9 gemeentelijke gebouwen. Deze werkzaamheden konden niet langer worden uitgesteld om o.a. schade op korte termijn te voorkomen, normaal gebruik van het gebouw te waarborgen en om onnodige stookkosten te voorkomen. Uitstel zou betekenen dat niet meer aan de wettelijke eisen kon worden voldaan. Voor de uitvoering van deze werkzaamheden is **€ 83.000** extra budget nodig. Dit kan worden gedekt uit de reserve onderhoud gebouwen.

Afrekening WO-DEAL

De liquidatieafrekening WO-DEAL is in verschillende boekjaren verantwoord. In 2020 is een gunstiger afrekening verantwoord dan de definitieve afrekening. De definitieve afrekening is **€ 100.000** hoger dan verwerking in 2020. Dit bedrag wordt nu meegenomen in 2021.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 0		
Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
0.1 Bestuur	1.463.000	1.543.000
0.2 Burgerzaken	0	0
Totaal mutaties taakvelden	1.463.000	1.543.000

Programma 1. Veiligheid

Taakvelden

Het programma veiligheid bestaat uit de volgende taakvelden:

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1, jeugdigen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Jeugdigen moeten veilig kunnen opgroeien in hun omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Er werken veel partijen samen in het domein van jeugd en veiligheid. Dit vraagt om duidelijke regierol vanuit de gemeente, maar ook een faciliterende rol.
Meer grip krijgen op jeugdigen	<ul style="list-style-type: none"> • Procesaanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag": een gecoördineerde en structurele aanpak (inclusief preventieve maatregelen) op het gebied van (jeugd) groepen en groepsgedrag. • De groepsscan zullen we blijven gebruiken om problemen rondom jeugdgroepen aan te pakken. We doen dit samen met een aantal partners zoals het veiligheidshuis, de politie, Halt, jongerenwerk en JBnoord.

Stand Tussenrapportage 2021

Jeugdigen moeten veilig kunnen opgroeien

Eemsdelta is met samenwerkende partners actief met programma's die gericht zijn op het opgroeiend kind/ opgroeiende jeugdigen. De programma's hebben raakvlakken met de leefdomeinen wonen, school & leren, werken, openbare ruimte, sport & recreatie etc. Betrokken medewerkers van de gemeente Eemsdelta pakken goed hun faciliterende en regisserende rol op. De samenwerking met een van de belangrijkste partners, het onderwijs, is goed. Er zit vanuit het nieuwe elan van de gemeente nog steeds een verdere groei in. Mede ook in relatie met de toekomstige Campus. De interne afstemming tussen Zorg & Veiligheid en Jeugd & Jongeren is groeiende. Dit omdat het besef in overlap van de deelgebieden aanwezig is en resultaten direct verband houden met goede samenwerking/afstemming en communicatie.

Meer grip krijgen op jeugdigen

We zijn nog steeds actief met problematische jeugdgroepen. De methodische aanpak die we met aangesloten partners hanteren is succesvol gebleken. Het aantal problematische groepen is afgenomen. Aansluiting bij de jeugd/jongeren op straat blijft van belang. In de praktijk zien we meer wisselingen in samenstelling van de groepen, dat betekent dat ze minder polariserend zijn. De groepen zijn vaak meer 'themagericht'. Bijvoorbeeld autoliefhebbers, een bepaald soort muziek, idolen etc. Wel is er soms nog sprake van groepen die 'postcode gebonden' zijn, dat betekent dat rivaliteit tussen wijken en kernen nog wel voorkomt. Dit kan oplopen na

incidenten tussen groepsleden. Het heeft vaak te maken met machogedrag. Dit zijn vaak ook de meer herkenbare overlastgevers. Verder zijn er ook individuele jongeren waar we de focus op richten, bijvoorbeeld vanuit het Risicjongeren Overleg. We hanteren bij probleemjongeren een Persoons Gebonden Aanpak. Straat – en jongerenwerk zal een niet te ontbreken onderdeel blijven. Met name voor de kernen Appingedam en Delfzijl.

Thema 2, Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Openbare orde die wordt gehandhaafd en creëren van een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners.	<ul style="list-style-type: none"> • Regelmatig overleg met diverse organisaties over concrete veiligheidsvraagstukken in onze gemeente. Daarbij is sprake van een goede afstemming tussen zorg en veiligheid.
Verminderen van de criminaliteit en verbeteren veiligheidsbeleving.	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen en uitvoeren van het integraal veiligheidsbeleid. • Het plan van aanpak ondermijning uitvoeren in nauwe samenwerking met ketenpartners
Stand Tussenrapportage 2021	
 <p>De uitdagingen op het terrein van openbare orde en veiligheid worden groter en complexer. Doordat de problematiek complex is en zich vaak op verschillende gebieden tegelijk afspeelt, is het voor een succesvolle aanpak van de problematiek een goede afstemming noodzakelijk. De aanpak van overlast door jeugd, de zorg voor mensen met verward gedrag en/of het bestrijden van (zware) criminaliteit (ondermijning) vragen serieuze inzet en een goede samenwerking met ketenpartners.</p> <p>Gemeente Eemsdelta is een nieuwe gemeente. Het is belangrijk om de veiligheidsproblematiek van de voormalige gemeenten te integreren. Er vindt intensief overleg plaats met diverse organisaties over concrete veiligheidsvraagstukken. Hierbij zijn zowel de partners uit de zorg als veiligheid bij betrokken. Deze goede afstemming zorgt voor een vruchtbare samenwerking ten behoeve van de veilige woon- en leefomgeving voor inwoners.</p> <p>De gemeente heeft de regie op het gebied van lokale veiligheid. Hierin is het Integraal veiligheidsbeleid (IVB) van belang. Op dit moment wordt het IVB voorbereid. De prioriteiten benoemd in het IVB zijn de thema's waarop de gemeente Eemsdelta de komende jaren gaat intensiveren en samenwerken. Het plan van aanpak ondermijning valt onder het IVB.</p> <p>Na vaststelling van het IVB door de gemeenteraad zal dit verder uitgewerkt en uitgevoerd worden met als doel om de criminaliteit te verminderen en de veiligheidsbeleving te verbeteren.</p>	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 1 Veiligheid	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	15.628
Verwerkte begrotingswijzigingen	2.410
Mutaties tussenrapportage	0
Saldo na Tussenrapportage	18.038
Baten	
Primitieve begroting	10.831
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	56
Saldo na Tussenrapportage	10.887
Saldo programma 1	-7.151

Mutaties Programma 1		
2021		
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
BOA's		56.000
Explosievenbestrijding	-85.000	
Reservemutaties:		
Reserve Bommenregeling	85.000	
Totaal mutaties	0	56.000

Toelichting mutaties programma 1

BOA's

In de begroting 2021 is een bedrag van € 97.000 opgenomen voor de aanstelling van BOA's. In 2021 ontvangen wij een specifieke uitkering van het Rijk voor de bekostiging van de aanstelling van BOA's. Gaat om een bedrag van € 56.000. Met dit bedrag was in de begroting 2021 geen rekening gehouden.

Explosievenbestrijding

Op de begroting hebben wij een budget van € 1.485.000 staan voor explosievenbestrijding. Verwachting is dat van dit budget een bedrag van € 85.000 niet zal worden besteed en vrijvalt in 2021.

De vrijval van € 85.000 wordt conform de uitgangspunten die staan opgenomen in de nota reserves en voorzieningen toegevoegd aan de reserve Bommenregeling.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 1		
Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	
1.2 Openbare orde en veiligheid	0	56.000
Totaal mutaties taakvelden	0	56.000

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakvelden

Het programma verkeer, vervoer en waterstaat bestaat uit de volgende taakvelden:

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1, Openbare Ruimte

We zetten in op een toekomstbestendige, duurzame en veilige infrastructuur bestaande uit kwalitatief goede wegen en bruggen en duurzame openbare verlichting. Een infrastructuur die past bij de schaal van Eemsdelta en het gebruik. Dit in samenhang en integraal met overige opgaven in de openbare ruimte. Een aantal bestaande herinrichtingsprojecten vanuit de drie voormalige gemeenten wordt dit jaar uitgevoerd. Voor de komende jaren wordt de staat van de kapitaalgoederen en de nodige investeringen in beeld gebracht. Dit moet leiden tot een Meerjarig Onderhoudsplan voor de openbare ruimte en kapitaalgoederen.

Het areaal aan openbare wegen, fiets- en voetpaden is in onze gemeente relatief groot. Het beleid voor wegen, bruggen en openbare verlichting moet verder worden geharmoniseerd. We streven hierbij naar samenhang en integrale kwaliteit van de buitenruimte. We willen voldoen aan kwaliteitseisen in het beheer van de openbare ruimte. En daarbij willen we rekening houden met de gebruiksmogelijkheden, beeldkwaliteit, veiligheid en verzorgingsgraad en daarmee de leefbaarheid van wijken en dorpen. We doen dit samen met onze inwoners. Daarbij willen wij het deelnemen aan en ondersteunen van initiatieven vanuit de wijken en dorpen (eigen kracht) zoveel mogelijk benutten.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Toekomstbestendige, duurzame en veilige infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> • Harmonisatie beleid diverse assets: wegen, bruggen, openbare verlichting, kabels & leidingen. • (Opnieuw) vastleggen van het kwaliteitsniveau en de kwaliteitseisen. • Prioriteren en investeren. • Beheer- en onderhoud op orde en risico gestuurd.
Een goede en veilige inrichting van de openbare ruimte passend bij de schaal en het karakter van de centra en dorpen	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van de lopende herinrichtingsprojecten vanuit de drie voormalige gemeenten. • In beeld brengen en formuleren van de opgaven in de kapitaalgoederen.

Stand Tussenrapportage 2021

In de harmonisatie van beleid zijn de eerste stappen gezet, alleen gezien de grote van de onderwerpen wordt afronding op zijn vroegst eind 2022 verwacht. De lopende projecten vanuit de 3 voormalige gemeenten zijn in beeld gebracht en voor uitvoering gepland. De opgaven in de kapitaalgoederen

komen in beeld. Verwacht wordt dat deze opgave in 2022 kan worden gepresenteerd en aangeboden voor besluitvorming.

Thema 2, Mobiliteit en bereikbaarheid

We blijven inzetten op de verbreding van de N33 en een goede bereikbaarheid van onze gemeente met het openbaar vervoer en via (elektrisch) deelmobiliteit. Dit laatste vraagt ook om een goede infrastructuur met laadpalen. Tevens hebben we aandacht voor de problemen met het landbouwverkeer en agrologistiek.

Omdat mobiliteit meer behelst dan alleen het autoverkeer, wordt ook ingezet op infrastructuur voor recreatie en toerisme, zoals herwaarderen van dorpsavontjes en de uitbreiding van het netwerk van fiets- en wandelpaden tussen dorpen en centra.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Verbreding van de N33	<ul style="list-style-type: none"> • Doorgaan met de lobby om de verbreding van de N33 te realiseren.
Een goed bereikbare en verkeersveilige gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren en in stand houden hoogwaardig openbaar vervoer. • Inzetten op projecten voor (elektrische) deelmobiliteit en aanleg van laadpalen. • Investeren in recreatieve infrastructuur: haventjes, fiets- en wandelpaden. • Aandacht voor landbouwverkeer/agrologistiek
Duidelijke kaders voor mobiliteit en verkeer	<ul style="list-style-type: none"> • Het opstellen van een mobiliteitsplan/ gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP). • Digitaliseren en visualiseren van data.

Stand Tussenrapportage 2021

Ten gevolge van de financiële problematiek m.b.t. de zuidelijke ringweg is een substantieel deel van het budget voor de verdubbeling van de N33 Midden overgeheveld naar de zuidelijke ringweg. Dit en de stikstofproblematiek hebben tot gevolg dat het nemen van een Tracébesluit door de minister dit jaar is uitgesteld. Provincie, bedrijfsleven en gemeenten Midden-Groningen, Hogeland en Eemsdelta zetten versterkt hun lobby voort.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	8.933
Verwerkte begrotingswijzigingen	478
Mutaties tussenrapportage	300
Saldo na Tussenrapportage	9.711
Baten	
Primitieve begroting	227
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	300
Saldo na Tussenrapportage	527
Saldo programma 2	-9.184

Mutaties Programma 2		
2021		
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Onderhoud bruggen en boordvoorzieningen	300.000	
Reservemutaties:		
Reserve kunstwerken		300.000
Totaal mutaties	300.000	300.000

Toelichting mutaties programma 2

Onderhoud bruggen en boordvoorzieningen

Naast het normale onderhoud van bruggen worden er in 2021 extra kosten gemaakt (€ 125.000) voor de uitvoering onderhoudsbestek 2020 voormalige gemeente Delfzijl en kosten (€ 175.000) voorbereiding (inspectie en onderzoek) en uitvoering projecten onderhoud boordvoorzieningen 2021. Totaal € 300.000. Dit bedrag voeren wij nu op in de begroting 2021. Dekking vindt plaats uit de reserve onderhoud kunstwerken.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 2		
2021		
Taakvelden	Lasten	Baten
2.1 Verkeer en vervoer	0	0
2.2 Parkeren	0	0
2.4 Economische haven en waterwegen	300.000	300.000
2.5 Openbaar vervoer	0	0
Totaal mutaties taakvelden	300.000	300.000

Programma 3. Economie

Taakvelden

Het programma economie bestaat uit de volgende taakvelden:

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie (en toerisme)

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2, Toerisme

Hoofddoel is het inzetten op economische groei van de sector toerisme. De nieuwe gemeente zet hierbij in op een aantal doelstellingen:

- Kans creëren voor groei van de werkgelegenheid;
- Perspectief bieden aan jongeren in het gebied om te kunnen blijven wonen en werken;
- Een boost geven aan promotie van de nieuwe gemeente en de ondernemers hier sterker bij betrekken;
- Een visie neerzetten op toerisme;
- Benutten van kansen door onderscheidende overnachtingsmogelijkheden en aansprekende dagbestedingen te bieden;
- Samen met provincie en EDR kansen onderzoeken op het gebied van varen en water, wandel- en fietsroutes en andere vormen van duurzaam toerisme;
- Onderzoeken van kansen voor toerisme bij de agrarische sector en op beleving bij de innovatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Groei toerisme, verbreden aanbod	<ul style="list-style-type: none"> • Visie en uitvoeringsplan maken
Boost geven aan de promotie Eemsdelta	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen plan van aanpak.
Ontwikkelen Eemsdelta - Ost-Friesland Toerismus GmbH	<ul style="list-style-type: none"> • Kansen EDR aanvraag onderzoeken op themaroutes, Ost Friesland en Eemsdelta.
Jongeren binden aan de sector toerisme	<ul style="list-style-type: none"> • Koppeling leggen met MBO/HBO en Agrarisch onderwijs.
Thema water, havens en routes verder ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet Project Eemsdelta 2030, o.a. Grote polder om havens toegankelijker te maken en Routebureau Groningen.

Stand Tussenrapportage 2021

Visie toerisme wordt opgepakt in november 2021.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 3 Economie	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	1.460
Verwerkte begrotingswijzigingen	868
Mutaties tussenrapportage	-310
Saldo na Tussenrapportage	2.018
Baten	
Primitieve begroting	189
Verwerkte begrotingswijzigingen	898
Mutaties tussenrapportage	-20
Saldo na Tussenrapportage	1.067
Saldo programma 3	-951

Mutaties Programma 3		
2021		
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Vrijval ESF-subsidie		250.000
Recreatie en toerisme Delfsail	-310.000	
Reservemutaties:		
Reserve Delfsail		-270.000
Totaal mutaties	-310.000	-20.000

Toelichting mutaties programma 3

ESF-subsidie

Door de voormalige GR Werkplein Fivelingo is in het kader van een ESF (Europees Sociaal Fonds) subsidie voor de arbeidsmarktregio een balanspost opgenomen in de jaarrekening 2020 voor mogelijk terug te storten ESF-gelden, omdat het project nog niet definitief kon worden afgewikkeld in 2020. Inmiddels is duidelijk dat de gehele balanspost van € 250.000 ten gunste kan vallen aan het begroting resultaat van 2021.

Recreatie en toerisme

Binnen deze post is verwachting dat er een overschot van € 310.000 zal gaan ontstaan. Dit wordt veroorzaakt doordat het evenement "Delfsail" dat gepland stond voor dit jaar i.v.m. corona niet is doorgedaan. Planning is dat Delfsail weer gaat plaatsvinden in 2024. De raming op deze post kan worden verlaagd met € 310.000.

In de begroting 2021 is de bijdrage aan Delfsail voor een bedrag van € 270.000 gedekt uit de reserve Delfsail. Deze onttrekking hoeft niet plaats te vinden.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 3		
Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
3.1 Economische ontwikkelingen		250.000
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
3.4 Economische promotie (en toerisme)	-310.000	-270.000
Totaal mutaties taakvelden	-310.000	-20.000

Programma 4. Onderwijs

Taakvelden

Het programma onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Dat kinderen eerder ondersteuning van het onderwijs krijgen, zodat ze in staat worden gesteld het onderwijsniveau te volgen dat bij hen past.	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren samenwerking tussen onderwijs en jeugd(hulp). • Uitvoeren van het Project Samen voor het kind. • Verminderen onder advisering.
Meer gelijke kansen voor kinderen.	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerken met kansrijke Groningers. • Gelijke kansen alliantie realiseren. • Jeugdeducatiefonds opzetten.

Stand Tussenrapportage 2021

Het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugd(hulp) is een proces dat tijd vraagt, en daar hebben we in een corona jaar geen grote stappen in kunnen zetten. De inzet van schoolmaatschappelijk werk is enthousiast ontvangen. Er wordt een voorstel gedaan voor structurele inzet daarvan.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 4 Onderwijs	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	9.400
Verwerkte begrotingswijzigingen	38
Mutaties tussenrapportage	8.720
Saldo na Tussenrapportage	18.158
Baten	
Primitieve begroting	4.055
Verwerkte begrotingswijzigingen	20
Mutaties tussenrapportage	8.720
Saldo na Tussenrapportage	12.795
Saldo programma 4	-5.363

Mutaties Programma 4		
Omschrijving	2021	
	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
DDO vergoeding Scholencampus	8.720.000	5.950.000
Reservemutaties:		
Reserve huisvesting onderwijs		2.770.000
Totaal mutaties	8.720.000	8.720.000

Toelichting mutaties programma 4

DDO-vergoeding Scholencampus

Er is enkele jaren geleden een doordecentralisatieovereenkomst (DDO) afgesloten tussen de gemeente en het Eemsdeltacollege voor de bouw van de scholencampus te Appingedam. Via het Rijk en de NAM ontvangt de gemeente gelden voor de bouw die worden doorgesluisd naar het Eemsdeltacollege, die de school bouwt. De bouw van de campus vordert inmiddels gestaag. In 2021 zal er vanuit de gemeente **€ 8,72 miljoen** worden overgemaakt aan het Eemsdeltacollege. De dekking vindt plaats uit de extra scholengelden van het Rijk (**€ 5.950.000**) en de reserve huisvesting onderwijs (**€ 2,77 miljoen**) waar in het verleden de ontvangen Rijksmiddelen zijn in gestort.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 4		
Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	8.720.000	8.720.000
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0
Totaal mutaties taakvelden	8.720.000	8.720.000

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

Het programma sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2, Cultuur

We zetten in op een nieuwe visie op cultuurbeleid, passend bij de uitgangspunten van de nieuwe gemeente. Uitgangspunt is dat cultuur niet op zichzelf staat, maar als integraal instrument wordt ingezet bij maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Cultuur verbindt en biedt koppelkansen voor ambities op gebied van leefbaarheid en gebiedsontwikkeling.

We hebben zorg voor onze infrastructuur. Instellingen worden in verband met corona ondersteund met een compensatieregeling in 2021. Vanuit het nieuwe beleid en in aansluiting op Eemsdelta in Balans wordt opnieuw gekeken naar de opdrachten aan onze culturele partners. Het subsidiehuis wordt aangepast en geharmoniseerd. Hierin komen nieuwe subsidie-afspraken voort. Bestaande subsidies worden geharmoniseerd. Onze jeugd krijgt extra aandacht binnen een programma cultuureducatie binnen- en waar mogelijk buitenschools. Het project 'Mijn Thuis Mijn Verhaal' krijgt zo mogelijk een vervolg. Dit programma helpt kinderen hun weerbaarheid te vergroten in de, door de aardbevingen veranderende omgeving.

We zoeken naar koppelkansen met andere domeinen en ambities van Eemsdelta, zoals het zorgen voormeer aansluiting van kwetsbare doelgroepen door cultuurparticipatie, de inzet van cultuur bij de bouw van de Campus of het versterken van beeldkwaliteit bij ruimtelijke ontwikkelingen. De nieuwe gemeente vraagt ook om een herdefiniëring van haar identiteit. Erfgoed en beeldende kunst bieden kansen om deze verder uit te diepen en te versterken. Daarbij hoort ook het activeren van het bestaande erfgoed, vooral de kerken en musea, en het beschouwen van bijvoorbeeld hun podiumpotentieel. Daarnaast wordt actief doorgezet op de nieuwbouw van de Molenberg en de organisatie van een tussenperiode waarin de podiumfunctie kan continueren.

In 2021 wordt naar een Cultuurplatform gewerkt voor een betere consultatie van het culturele veld. Ook wordt de enige zendmachtiging die de nieuwe gemeente mag voeren, toegewezen aan een lokale omroepstichting.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Compensatie corona voor cultuur	<ul style="list-style-type: none"> • Evalueren 2020 en opstellen nieuwe regeling of fonds 2021.
Koppelkansen cultuur	<ul style="list-style-type: none"> • Waar mogelijk aanhaken bij gebiedsontwikkeling, NPG-plannen economie, toerisme, sterke centra,

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	Verlengde Schooldag etc. en speerpunten provincie, fondsen en steunfuncties.
Nieuwe visie en uitwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuw kader vaststellen met de belangrijkste uitgangspunten van beleid, aansturing en financiering van cultuur.
Communicatie met het veld	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk oprichten cultuurplatform.
Goede ondersteuningssystematiek subsidies	<ul style="list-style-type: none"> • Verkennen van de mogelijke gevolgen van harmonisatie. • Aanzetten tot nieuwe regelingen voor structurele en incidentele subsidies.
Sterke netwerkorganisatie IVAK voor cultuureducatie en -participatie	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoren en herijken opdracht en subsidie IVAK • Herijken opdracht combinatiefunctie cultuur.
Herijking opdracht cultuureducatie	<ul style="list-style-type: none"> • Verkennen middelen, vraag en aanbod. • Evalueren en doorstarten Mijn Thuis Mijn Verhaal.
Kansen op de Campus	<ul style="list-style-type: none"> • Crossovers realiseren tussen bestaande en geplande activiteiten in de gemeente en de locatie Koppelpaarden. • Verbinden van jongeren, cultuur, techniek en innovatie via bijv. DAF (Digital Art Factory).
Inzet cultuurparticipatie op maatschappelijke vraagstukken	<ul style="list-style-type: none"> • Waar mogelijk vraag gestuurde inzetten cultuur in afstemming met welzijn.
Versterken beeldkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken percentageregeling. • Waar mogelijk inzetten beeldende kunst en community art bij ruimtelijke ontwikkelingen. • Street Art in Loppersum (NPG).
Digitaal en fysiek beheer kunst in de openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> • Actualiseren website Staat in Eemsdelta. • Waar mogelijk koppelen van kunst en routes. • Aandacht geven aan onderhoud.
Beeldende kunst: versterken identiteit en imago	<ul style="list-style-type: none"> • Iconen van Appingedam; verder uitrollen. • Kunstcollecties gemeente.
Sterke omroep met samenwerking in de regio	<ul style="list-style-type: none"> • Aanwijzen zendmachtiging 1 lokale omroep voor Eemsdelta.
Grote en kleine podia met een divers aanbod	<ul style="list-style-type: none"> • Voortvarend doorgaan met de nieuwbouw van de Molenberg. • Koppelkansen voor kleinere podia en erfgoed onderzoeken.
Aanzet tot activeren en herijken erfgoed met als doel meer bezoekers genereren	<ul style="list-style-type: none"> • Het Visserijmuseum Termunterzijl verder professionaliseren . • Onderzoek en governance en beter benutten van bestaande erfgoed (i.s.m. Ruimtelijk Erfgoed).
Borgen en uitdragen van cultuurhistorische waarden	<ul style="list-style-type: none"> • Overdragen collectie Fransema naar Mohlmann.

Stand Tussenrapportage 2021

-eerste gesprekken met het veld hebben plaatsgevonden inclusief een eerste polsing voor een cultuurplatform. Steuninstelling Vrijdag verleent hierop assistentie en heeft aangegeven in 2022 dit traject te kunnen afronden.

-Versterking beeldkwaliteit. Onderzoek percentageregeling wordt beleidsopdracht voor 2022 of 2023. Street Art Loppersum is afgerond in juli 2021. De mogelijkheden van community-art worden besproken en waar mogelijk geïntegreerd met programma Aardbevingen de Baas, Delfzyl-Noord etc.

-Beheer kunst openbare ruimte. Onderzoek naar vorm en inzet Staatineemsdelta.nl is gestart; ook richting marketing door Top van Groningen. Er is meer kennis nodig op gebied van digitaal beheer.

-Beeldende kunst, versterken identiteit en imago: Uitrol Iconen Appingedam is in overleg met provincie uitgesteld tot 2022/2023. Provincie is akkoord. Kunstcollecties gemeente zijn in beeld gebracht, worden getaxeerd en daarna plan voor herverdeling over de gebouwen. Uitvoering wordt 2022.

-Professionaliseringslag museum Termunterzijl is nog niet in uitvoering. Voor programmering kerken zijn twee projecten opgestart (Veur Aaltied en Ode).

In onderstaande teksten zitten enkele dubbelingen met bovenstaande teksten, zoals benoemd bij het onderdeel Cultuur. Dit is in de vastgestelde begroting 2021 niet aangepast. Omdat de teksten zijn opgenomen in de begroting 2021 wordt er hier in deze Tussenrapportage ook de stand van zaken weergegeven.

Beeldende kunst, kunstenaars en beeldkwaliteit

Beeldende kunst in de openbare ruimte en binnen de gemeentelijke gebouwen, kan een belangrijke bijdrage leveren aan de identiteit en de uitstraling van de gemeente. Kunstenaars zijn goed inzetbaar bij het genereren van innovatie. In 2021 wordt gekeken hoe deze componenten het best kan worden ingezet bij maatschappelijk vastgoed, gebiedsontwikkeling en bij versterken van de identiteit.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Versterking beeldkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken haalbaarheid percentageregeling maatschappelijk vastgoed en gebiedsontwikkeling Waar mogelijk inzetten beeldende kunst en community art bij ruimtelijke ontwikkelingen.
Digitaal en fysiek beheer kunst in de openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> Actualiseren website Staat in Eemsdelta Waar mogelijk koppelen van kunst en routes Aandacht geven aan onderhoud.
Innovatie, identiteit & imago	<ul style="list-style-type: none"> Iconen van Appingedam; verdere uitrollen van het beeldenprogramma.

- Kunstcollecties nader onderzoeken op waarde en verdeling over gebouwen.
- Besluit nemen over exposities Stads Kantoor.
- Starten project Street art in Loppersum (NPG project).

Stand Tussenrapportage 2021

Versterking beeldkwaliteit. Onderzoek percentageregeling wordt beleidsopdracht voor 2022 of 2023. Street Art Loppersum is afgerond in juli 2021. De mogelijkheden van community-art worden besproken en waar mogelijk geïntegreerd met programma Aardbevingen de Baas, Delfzijl-Noord etc.

Beheer kunst openbare ruimte. Onderzoek naar vorm en inzet Staatineemsdelta.nl is gestart; ook richting marketing door Top van Groningen. Er is meer kennis nodig op gebied van digitaal beheer.

BK, versterken identiteit en imago: Uitrol Iconen Appingedam is in overleg met provincie uitgesteld tot 2022/2023. Provincie is akkoord. Kunstcollecties gemeente zijn in beeld gebracht, worden getaxeerd en daarna plan voor herverdeling over de gebouwen. Uitvoering wordt 2022.

Cultureel erfgoed

De gemeente Eemsdelta beschikt over een groot arsenaal bijzondere cultuurhistorische musea en panden. Wij streven ernaar deze zoveel mogelijk op de kaart te zetten en te zorgen dat ze meer bezoekers genereren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Activeren erfgoed om meer bezoekers te genereren	<ul style="list-style-type: none"> • Collectiebeleid en governance Museum Stad Appingedam en MuzeeAquarium nader beschouwen. • Het Visserijmuseum Termunterzijl verder professionaliseren. • Onderzoeken hoe het erfgoed beter kan worden benut (i.s.m. Ruimtelijk Erfgoed).
Borgen en uitdragen cultuurhistorische waarden.	<ul style="list-style-type: none"> • Overdracht collectie Fransema naar Mohlmann.

Stand Tussenrapportage 2021

Er is nog geen start gemaakt met het collectiebeleid en kijk op de professionalisering van de musea. Binnen de kerken wordt het programma oDe en Veur Aaltied opgestart.

Thema 3, Ruimtelijk erfgoed

Erfgoed Eemsdelta in beeld

Om het erfgoed te kunnen beschermen en het in te zetten voor ruimtelijke kwaliteit, is het nodig het erfgoed goed in beeld te hebben. De inventarisatie van karakteristieke gebouwen in Eemsdelta is afgerond. Deze gebouwen worden beschermd in een bestemmingsplan. Voor zover de karakteristieke gebouwen nog niet zijn opgenomen in een bestemmingsplan, wordt dit opgepakt. Dit is het geval voor de karakteristieke gebouwen binnen het beschermd stadsgezicht van Appingedam en binnen het beschermd dorpsgezicht van Marsum (NB in samenwerking met Ruimtelijke ordening/ontwikkeling).

De gemeentelijke monumenten zijn nog niet geïnventariseerd. Wel worden verzoeken in behandeling genomen van eigenaren om hun pand aan te wijzen als gemeentelijk monument. Om het gemeentelijk beleid op dit punt te harmoniseren, wordt deze mogelijkheid breed gecommuniceerd. Het bestand van gemeentelijke monumenten wordt voor iedereen inzichtelijk gemaakt via het Gemeentelijk Monumentenregister. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke verplichting.

Daarnaast is het de wens om het erfgoed in Eemsdelta in beeld brengen, bijvoorbeeld met een (beknpte) visie op de toekomst van de ongeveer vijftig kerkgebouwen die de gemeente rijk is. Dit zijn de bakens van het Groningerland. De visie kan als bouwsteen dienen voor een bredere visie op het erfgoed in Eemsdelta. De kosten hiervoor kunnen worden gedekt uit de decentralisatie-uitkering van het Rijk. Deze uitkering komt voort uit landelijk beleid dat inzet op een toekomstperspectief voor (monumentale) kerken.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Gemeentelijk erfgoed in beeld	<ul style="list-style-type: none"> • Voltooien bescherming van karakteristieke gebouwen in bestemmingsplannen. • Aanwijzen gemeentelijke monumenten in voorkomende gevallen. • Opstellen monumentenregister. • Aanvragen rijksbijdrage voor opstellen kerkenvisie.

Stand Tussenrapportage 2021

De inventarisatie van de karakteristieke gebouwen in de beschermde gezichten van Appingedam en Marsum is in uitvoering. Een eerste concept-lijst is gereed.

Verzoeken tot aanwijzing van gemeentelijk monument worden in behandeling genomen. Deze mogelijkheid is nog niet breed gecommuniceerd.

De kerkenvisie zelf moet nog gemaakt worden. Dit stond echter niet voor dit jaar in de planning.

Met onze partners werken aan behoud en ondersteuning erfgoedeigenaren

Regionaal blijven samenwerken op het NPG Erfgoedprogramma . Vanuit het Erfgoedprogramma wordt onder andere gewerkt aan:

- Ondersteunen eigenaren van gebouwd erfgoed met advies en onderhoud van hun erfgoed. Voor zowel eigenaren van monumenten als van karakteristieke gebouwen zijn er subsidies voor het onderhoud aan de gebouwen.
- Inzetten op een zorgvuldig proces m.b.t. erfgoedpanden in de versterking. Waarbij zowel behoud van de erfgoedwaarden als de belangen van de eigenaar centraal staan.

Cultuur-/architectuurhistorisch advies bij ruimtelijke ontwikkelingen. Onze karakteristieke gebouwen zijn recent aangewezen in een bestemmingsplan met een regeling die deze gebouwen beschermd tegen sloop. Op basis hiervan moet er bij grootschalige verbouw of de wens tot sloop, een erfgoeddeskundige worden ingeschakeld. Omdat de aanwijzing als karakteristiek pand, een maatschappelijk doel dient, wordt deze erfgoeddeskundige door de gemeente ingeschakeld zodat de kosten hiervoor niet ten laste van de eigenaar komen.

We ondersteunen de jaarlijkse Open monumentendag. Hiermee vergroten we de zichtbaarheid van ons erfgoed en ligt er een kans om Eemsdelta op de toeristisch recreatieve kaart te zetten. Bij de organisatie van de Open Monumentendag, betrekken we de partners die voorgaande jaren de organisatie van de Open Monumentendag op zich hebben genomen.

Gemeentelijke subsidie voor monumenten. Er is een beperkt budget voor de subsidiering van monumenten. Er zal verkend worden hoe dit budget effectief ingezet kan worden. Hierbij zijn niet alleen de rijksmonumenten maar ook de gemeentelijke monumenten in beeld.

Het carillon en klokkenspel van de Damster Stadstoren blijven we financieel ondersteunen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Behoud erfgoed en ondersteuning kunnen bieden aan erfgoedeigenaren	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerken met partners aan het Erfgoedprogramma. • Inschakelen cultuur/architectuurhistorisch advies bij ruimtelijke ontwikkelingen. • Ondersteunen Open Monumentendag. • Verkenning effectieve inzet budget subsidie monumenten. • Subsidie verstrekken aan carillon en klokkenspel Damster Stadstoren.
Stand Tussenrapportage 2021	
 <ul style="list-style-type: none"> • Verkenning effectieve inzet budget subsidie monumenten. Wordt verder opgepakt ihkv harmonisatie, kadernota 2023 	

De kracht van ons Erfgoed inzetten

Het gebouwd erfgoed is een van de dragers van de ruimtelijke kwaliteit van onze dorpen en steden. Het verhaal van het verleden en de fysieke overblijfselen hiervan, vormen de identiteit van een gebied. Daarbij draagt de historische gelaagdheid bij aan de aantrekkelijkheid van het landschap, de dorpen en de steden. En een aantrekkelijke gemeente waar het goed toeven is, trekt mensen en bedrijven aan.

De kracht van het erfgoed willen we zo goed mogelijk benutten en inzetten om onze steden en dorpen nog aantrekkelijker te maken voor inwoners en bezoekers. Hiervoor zetten we de onderscheidende kracht in van ruimtelijk erfgoed en de daaraan verbonden historische omgevingskwaliteiten.

Dit doen we door:

- Te investeren in de instandhouding en doorontwikkeling van drie (clusters van) erfgoedpand(en), in combinatie met een gebiedsgerichte aanpak. De aanpak richt zich niet alleen het (cluster van) erfgoedpand(en) zelf maar op een bredere ruimtelijke aanpak waarbij de erfgoedwaarde van de erfgoedpanden in samenhang met de omgeving, zoals de openbare ruimte, wordt benaderd. Ter versterking van de Versterken erfgoedwaarde, ruimtelijke kwaliteit en gebiedsidentiteit. Er vindt hiervoor een verdere verkenning plaats naar 3 kansrijke projecten die aansluiten bij de lokale identiteiten; maritiem, cultuurhistorisch en sfeervolle dorpen. Er wordt gezocht naar een slimme inhoudelijke en financiële combinatie met programma's zoals Aardbevingen de Baas, andere transitieprogramma's, het Lokaal Programmaplan NPG, projecten of met particuliere middelen. met die vervolgens worden uitgewerkt in een projectaanpak welke onderdeel uitmaakt van een (meerjarige) gebiedsaanpak. Een financiële onderbouwing van het project maakt hier onderdeel van uit. Er volgt een aanvraag voor een subsidie voor 'erfgoed als onderdeel van een gebiedsaanpak' die aangevraagd kan worden in het kader van het NPG Erfgoedprogramma voor een project in elk van de 3 voormalige gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum. Hiermee kan 50% van de realisatiekosten van het project gedekt worden met een maximum van 1,5 miljoen euro per project. Voor zowel Appingedam als Loppersum is reeds een verkenning naar kansrijke projecten gestart. De tegemoetkoming in handelingskosten die vanuit het Erfgoedprogramma voor gemeenten beschikbaar is, kan voor de verkenning ingezet worden ten behoeve van de personele inzet. Daarnaast wordt de financiële opgave die deze projecten voor Eemsdelta met zich meebrengen onderdeel van de Gebiedsagenda Eemsdelta – Provincie Groningen.
- Erfgoed en de daaraan verbonden historische omgevingskwaliteiten onderdeel te laten zijn van het integrale ruimtelijke afwegingsinstrumentarium dat volgt uit de Omgevingswet, zoals de Omgevingsvisie en Omgevingsplan. De eventuele ontbrekende bouwstenen hiervoor, worden in kaart gebracht en aangevuld waar nodig. Hierbij kan worden gedacht aan een erfgoedkansenkaart of het in beeld brengen van de landschaps- en gebiedskarakteristieken en cultuurhistorische waarden.
- Het erfgoed het verhaal van Eemsdelta te laten vertellen. Door het een dragend thema te laten zijn voor de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme.
- De kansen en opgaven op het vlak van erfgoed onderdeel te laten uitmaken van gebiedsgerichte aanpakken.
- Het opstellen van een koersdocument Erfgoed Eemsdelta. Erfgoed is nieuw als zelfstandig beleidsveld binnen de gemeente. Om adequaat de erfgoedbelangen te kunnen inbrengen bij ruimtelijke ontwikkelingen en gebiedsgerichte aanpakken, is er behoefte aan een koersdocument die door het bestuur wordt ondersteund.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
De kracht van ons erfgoed inzetten	Verkenning en uitwerking kansrijke projecten Aanpak erfgoedpand(en) in een gebiedsaanpak. Instrumentarium erfgoed in Omgevingsplannen ontwikkelen. In kaart brengen ontbrekende bouwstenen tbv omgevingsplannen en aanvullen. Erfgoed inzetten als dragend thema. Opstellen koersdocument erfgoed.
Stand Tussenrapportage 2021	
 <p>Verkenning en uitwerking kansrijke projecten Aanpak erfgoedpand(en) in een gebiedsaanpak gestart. Voor zorgvuldige selectie is meer tijd nodig.</p>	
 <p>Overige onderdelen als gevolg van uitstel inwerkingtreding omgevingswet</p>	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	13.771
Verwerkte begrotingswijzigingen	398
Mutaties tussenrapportage	270
Saldo na Tussenrapportage	14.439
Baten	
Primitieve begroting	865
Verwerkte begrotingswijzigingen	52
Mutaties tussenrapportage	180
Saldo na Tussenrapportage	1.097
Saldo programma 5	-13.342

Mutaties Programma 5		
2021		
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Lokaal Sportakkoord en Preventieakkoord	180.000	180.000
Baggeren grachten en vijvers	90.000	
Reservemutaties:		
Totaal mutaties	270.000	180.000

Toelichting mutaties programma 5

Lokaal Sportakkoord

Van het Rijk hebben wij een uitkering van € 180.000 ontvangen voor de uitvoering van het Lokale Sport- en preventieakkoord. Deze middelen moeten worden ingezet voor o.a. de uitvoering van het breed gedragen sportakkoord waarbij sportverenigingen en het Huis voor de Sport zijn betrokken.

Baggeren grachten en vijvers

Voor het baggeren van grachten en vijvers staat een budget opgenomen in de begroting van € 96.200. Het is nodig om dit budget voor 2021 te verhogen met € 90.000. Dit komt doordat er extra gebaggerd moet/moest worden i.v.m. de toename van de groei van waterplanten in watergangen en vijvers. Daarnaast zijn er extra werkzaamheden verricht i.v.m. calamiteiten en meldingen. Tenslotte hebben wij een extra bijdrage moeten betalen i.v.m. ontvangstplicht baggerslib waterschappen.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 5		
2021		
Taakvelden	Lasten	Baten
5.1 Sportbeleid en activering	180.000	180.000
5.2 Sportaccommodaties	0	0
5.3 Cultuurpresentatie c.a.	0	0
5.4 Musea	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0
5.6 Media	0	0
5.7 Openbaar groen en openlucht recr.	90.000	0
Totaal mutaties taakvelden	270.000	180.000

Programma 6. Sociaal domein

Taakvelden

Het programma sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1, Transformatie Sociaal Domein

De sociaaleconomische opgave voor Eemdelta is groot. We moeten investeren in mens en maatschappij om concrete resultaten te boeken.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<p>Beheersen van de kosten en verhogen van de kwaliteit door een integrale benadering van het sociaal domein.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beter samenwerken met maatschappelijke partners, onderwijs, werkgevers, etc. • Verbeteren (gebiedsgerichte) samenwerking tussen uitvoerende teams en team beleid, en tussen uitvoerende teams onderling (Wmo, jeugd, inkomen, werk & participatie). • Meer inzetten op kennisdeling binnen regio en met Rijksoverheid. • Aansluiten op landelijke programma's. • Actief zoeken naar subsidiemogelijkheden Rijk en EU en NPG. • Door ontwikkelen van dashboard sociaal domein op beschikbaarheid van (integrale) informatie.

Stand Tussenrapportage 2021

De transformatie van het sociaal domein is een langdurig proces, waar we dagelijks kleine stappen in zetten. Voor Eemdelta is 2021 het jaar om de basis op orde te brengen. De uitvoerende teams, het beleidsteam en Management werken toe naar een integrale aanpak en het dashboard sociaal domein wordt ingericht. Dit laatste agenderen we begin 2022 op de raadsagenda. Ondertussen wordt de regiosamenwerking gecontinueerd en participeert de gemeente in diverse regio overleggen gericht op transformatie.

Thema 4, Jeugdhulp

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Beheersen en terugdringen van de kosten voor jeugdhulp.	<ul style="list-style-type: none"> • Basis op orde (werkprocessen, op /in en afstroom) krijgen. • Scherper definiëren reikwijdte jeugdwet (Aanpassen verordening). • Data analyseren en monitoren. • Beheersmaatregelen verder uitwerken zoals <ul style="list-style-type: none"> a) inzet ondersteuners jeugd en Gezin bij de huisartsen; b) contactmanagement en contractbeheer aanbieders; c) afbakenen jeugdwet met WLZ en passend onderwijs.
(Talent)ontwikkeling en gelijke kansen voor alle kinderen in onze gemeente.	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerken met de Gelijke Kansen Alliantie, Kansrijke Start en Kansrijke Groningers. Zo werken we aan een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Stand Tussenrapportage 2021

De acties behorende bij de beleidsdoelen zijn of worden in 2021 ingezet. Een uitzondering hierop is het opstellen van een nieuwe verordening/ het scherper definiëren van de reikwijdte van de jeugdwet. De verordening moet gezamenlijk met het Team Jeugd en Jongeren worden opgesteld. Voor 2021 is besloten om de huidige capaciteit met name in te zetten op acties als 'de basis op orde' en de transformatie. In 2022 wordt een start gemaakt met een nieuwe verordening.

Thema 5, Armoede en Schuldenproblematiek

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Schuldenproblematiek integraal benaderen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen van en uitvoering geven aan het beleidsplan Schuldhulpverlening.
Vroegtijdig schuldenproblematiek signaleren.	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de specialisten van de Volkskredietbank en Cadanz Welzijn mensen actief benaderen en financiële problemen oplossen zolang ze nog klein zijn.

Stand Tussenrapportage 2021

Vroegsignalering van schulden is in voorbereiding. De implementatie heeft vertraging opgelopen, dit wordt in het laatste kwartaal van 2021 vormgegeven.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 6 Sociaal domein	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	89.219
Verwerkte begrotingswijzigingen	4.640
Mutaties tussenrapportage	3.361
Saldo na Tussenrapportage	97.220
Baten	
Primitieve begroting	30.533
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.638
Mutaties tussenrapportage	2.260
Saldo na Tussenrapportage	34.431
Saldo programma 6	-62.789

Mutaties Programma 6		
2021		
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen	152.000	
Bijstandsuitkeringen	1.900.000	2.160.000
TONK: uit coronasteunpakket	693.000	
TONK	-550.000	
Participatie	-806.000	
WMO Zin Begeleiding en HO	550.000	
Eigen bijdragen		100.000
Re-integratie: uit coronasteunpakket	696.000	
Schuldenbeleid: uit coronasteunpakket	83.000	
Bijzondere bijstand: uit coronasteunpakket	28.000	
Kwetbare groepen en ouderen: coronasteunpakket	269.000	
Jeugd: uit corona steunpakket	183.000	
Voorkomen en aanpakken wachttijden jeugdzorg	163.000	
Reservemutaties:		
Totaal mutaties	3.361.000	2.260.000

Toelichting mutaties programma 6

Lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen

Voor de lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen heeft het kabinet € 60 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan € 50 miljoen voor cultuur en € 10 miljoen voor buurt- en dorpshuizen, ter compensatie van

de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Ons aandeel hierin bedraagt € 152.000. Dit bedrag voeren wij nu op in de begroting 2021.

Bijstandsuitkeringen

Het budget voor de bijstandsuitkeringen (bijna € 21 miljoen) moet met een bedrag van € 1,9 miljoen verhoogd worden. Dit komt door een hoger aantal bijstandsgerechtigden dan waarmee gerekend was bij de opstelling van de begroting 2021. In de conceptbegroting 2022 is dit aangepast. Daar staat tegenover dat wij van het Rijk meer geld ontvangen dan was geraamd in de begroting 2021. Gaat om een bedrag van € 2,16 miljoen. Dit is nog een voorlopig bedrag. Per saldo betekent bovenstaande een financieel positief effect op de begroting van € 260.000.

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

Het Rijk heeft met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021 de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) ingevoerd. Het is een regeling gebaseerd op het bestaande instrument bijzondere bijstand (Participatiewet) bedoeld om hogere woonlasten (huur, hypotheek, gas en stroom) deels te compenseren gedurende de periode van 1 januari tot 1 oktober 2021. Het inhoudelijk vormgeven van de regeling moet gebeuren door lokale beleidsregels die door het college moeten worden vastgesteld. Deze beleidsregels hebben wij vastgesteld.

Voor de dekking van de kosten van uitvoering van deze regeling hebben wij van het rijk € 693.000 gekregen. Is een onderdeel van het coronasteunpakket. Zie ook paragraaf 4.4. Corona.

Het aantal huishoudens dat gebruik maakt van deze regeling is aanzienlijk lager dan verwacht. Dit is in overeenstemming met de landelijke en regionale trend. Hierdoor zal een groot gedeelte van het budget niet besteed gaan worden in 2021. Gaat om een bedrag van € 550.000 dat vrijvalt in deze Tussenrapportage.

Participatie

Er zijn in 2021 afrekeningen van de Belastingdienst ontvangen van in totaal € 336.000 zijnde verrekening compensabele BTW 2014 en 2016 van de drie voormalige gemeenten. Het gaat hier om de BTW op de kosten die gemaakt zijn voor "Participatie" die toen niet verrekenbaar leken. Hier hebben de voormalige drie gemeenten bezwaar tegen gemaakt. Dit leidt nu tot een teruggave over 2014 en 2016.

De werkelijke bestedingen participatie blijven in 2021 fors achter bij de raming die staat in de begroting. Verwachting is dat ongeveer de helft van het beschikbare budget niet zal worden gebruikt in 2021. Dit is/wordt voornamelijk veroorzaakt doordat door Corona veel trajecten niet ingekocht konden worden.

Per saldo (inclusief voordeel BTW) kan de raming met een bedrag van € 806.000 worden bijgesteld.

WMO ZIN Begeleiding en HO

Er wordt een tekort op de ZIN-begeleiding en huishoudelijke ondersteuning een tekort verwacht van € 550.000. Het tekort wordt voornamelijk veroorzaakt op het budget huishoudelijke ondersteuning en heeft te maken met de extra aanmeldingen i.v.m. vergrijzing en abonnementstarief. Daarnaast is er in de begroting onvoldoende rekening gehouden met de stijging van het huishoudelijke ondersteuning tarief van 2020 naar 2021.

Eigen bijdragen

Door toename van het aantal cliënten door de invoering van het abonnementstarief is ook de omvang van de eigen bijdragen gestegen. Hiernaast zijn ook de afrekeningen van de voormalige ADL-gemeenten over 2020 toegevoegd als werkelijke ontvangst in 2021. Per saldo wordt verwacht dat er € 100.000 meer eigen bijdrage zal worden ontvangen dan was begroot.

Middelen coronasteunpakket

Via het coronasteunpakket van het rijk ontvangen wij de volgende bedragen:

Re-integratie: uit coronasteunpakket	696.000
Schuldenbeleid: uit coronasteunpakket	83.000
Bijzondere bijstand: uit coronasteunpakket	28.000
Kwetsbare groepen en ouderen: coronasteunpakket	269.000
Jeugd: uit corona steunpakket	183.000

Deze middelen voegen wij nu toe aan de begroting. Voor de besteding van de middelen hebben wij beleidsregels ontwikkeld c.q. zijn wij mee bezig om te ontwikkelen.

Voorkomen en aanpakken wachttijden jeugdzorg

In de meicirculaire 2021 is aangekondigd dat het kabinet voor het jaar 2021 extra middelen beschikbaar heeft gesteld voor de acute problematiek in de jeugdzorg. Via de septembercirculaire ontvangen gemeenten in totaal een bedrag van € 255 miljoen met als oogmerk dat gemeenten hierdoor in staat worden gesteld om extra inzet en regie te kunnen voeren op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, zodat kwetsbare kinderen de hulp krijgen die ze nodig hebben. De gemeente Eemsdelta ontvangt een bedrag van € **163.000**. Dit bedrag voegen wij toe aan de begroting 2021.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 6		
Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	421.000	0
6.2 Wijkteams	0	0
6.3 Inkomensregelingen	2.154.000	2.160.000
6.4 Begeleide participatie	-110.000	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	550.000	100.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	346.000	0
6.81 Geescaleerde zorg 18+	0	0
6.82 Geescaleerde zorg 18-	0	0
Totaal mutaties taakvelden	3.361.000	2.260.000

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

Het programma volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2, Begraafplaatsen

De exploitatie van de begraafplaatsen hangt nauw samen met het hoge maatschappelijke verwachtingsniveau als het gaat om netheid, piëteit en dienstverlening bij begravingen en begraafplaatsbeheer. De huidige ruimtelijke capaciteit voor begraven op de gemeentelijke begraafplaatsen van Eemsdelta is groot. De dekkingspercentages van de respectievelijke exploitaties zijn laag. Dit vraagt om bestuurlijke keuzes en herijken van de doelstelling.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Herijken van de bestuurlijke doelstelling.	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen beleidsplan Begraafplaatsen, inclusief harmonisatie beheers verordening en -reglement.
Verlagen van de onderhoudskosten verlagen.	<ul style="list-style-type: none"> • Investeren in betere en minder onderhoud intensieve inrichting.
Harmoniseren van de tarieven.	<ul style="list-style-type: none"> • Harmoniseren begraaf tarieven Appingedam, Loppersum en Delfzijl, inclusief onderzoek kostendekkendheid.

Stand Tussenrapportage 2021

Tarief inventarisatie is gemaakt. Voorstel hoe om te gaan met verschillende tarieven wordt voorbereid voor eerste kwartaal 2022.

Harmoniseren beleid wordt opgestart voor besluitvorming 4de kwartaal 2022.

Thema 4, Riolering

De gemeente heeft de wettelijke zorg voor het inzamelen en transporteren van afvalwater. Hierbij wordt ingezet op zo min mogelijk vermenging met schoon (regen) water. Op veel plaatsen gebruiken we nog gemengde rioelstelsels. Bij vervanging gaan we over op een gescheiden rioelstelsel, daar waar mogelijk drukriolering en afkoppelen van daken en grote verharde oppervlakken. Omdat het hier gaat om grote investeringen wordt risico gestuurd vervangen. Een en ander wordt uitgewerkt in het nieuwe watertakenplan en gemeentelijke rioleringsplan. Hierin worden tevens de tarieven voor de rioelheffing geüniformeerd en bepaald. Om de kosten te beperken, kwaliteit te verhogen, kwetsbaarheid te verminderen en duurzame innovaties te

bevorderen werken we ook de komende vijf jaar samen in de Waterketen Groningen Noord Drenthe (gemeenten, waterschappen en waterbedrijven).

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Opstellen van een nieuw Watertaken en gemeentelijke rioleringsplan (inclusief harmoniseren van tarieven).	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen van watertakenplan en GRP.
Realiseren van een goed werkend rioolstelsel.	<ul style="list-style-type: none"> Vervangen oude rioolstelsels.
Zorgvuldig omgaan met beheers budgetten en investeringen.	<ul style="list-style-type: none"> Invoeren van risico gestuurd beheer.

Stand Tussenrapportage 2021

- In 2021 wordt een begin gemaakt met het opstellen van een nieuw Watertakenplan (vGRP). Eind 2022 zal deze gereed zijn.
- In 2021 wordt, op basis van aanwezige inspecties, de kwaliteit van het riool beeld gebracht. In 2022 wordt aanvullend de kwaliteit in beeld gebracht van een groot deel van niet geïnspecteerde risicoriolen. Vanaf eind 2022 wordt ingezet op risicobeheersing binnen gebiedsgericht aanpak.
- Binnen het project Kapitaalgoederen wordt een inventarisatie gedaan van de staat van de riolen. Op basis van een MJIP wordt overgegaan tot vervanging (gecombineerd met herinrichtings- en versterkingsprojecten)

Thema 5, Klimaat- en energietransitie

Door de verandering van het klimaat zien we de fysieke leefomgeving veranderen. We zien dat in effecten op het gebied van droogte, hitte en wateroverlast. En we zien de vraag naar duurzame energie toenemen. We hebben als gemeente tevens de regie gekregen voor de warmtetransitie.

Oosterhorn, het industriegebied is sterk in ontwikkeling. Hier vindt een transitie plaats van fossiele grondstoffen naar groene grondstoffen.

Er wordt veel gebouwd in het kader van de versterkingsopgaven. Belangrijk is dat we dit aan laten sluiten op de visie 'Ruimte voor energie'. Hierin wordt benoemd dat we als gemeente willen inzetten op het besparen van energie. In de visie is aangegeven dat we drie zonneparken toestaan in het buitengebied (Leidraad zonneparken). Op basis van ervaring van de ontwikkeling van deze parken wordt gekeken wat het beleid voor zonne-energie wordt. Oosterhorn is in deze visie buiten beschouwing gelaten. Dit gebied wordt ontwikkeld in samenhang met andere opgaven in de Gemeente Eemsdelta

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een programma energiebesparing (energieteam) opstellen.	<ul style="list-style-type: none"> Inventariseren van de huidige activiteiten op het gebied van energiebesparing in de voormalige gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<ul style="list-style-type: none"> • Deze activiteiten actualiseren en synchroniseren.
Integrale gebiedsontwikkeling Oosterhorn bereiken.	<ul style="list-style-type: none"> • Een integraal gebiedsplan ontwikkelen voor het industrieterrein Oosterhorn.
Actualiseren van de visie 'Ruimte voor energie'.	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de uitkomsten leidraad zonneparken en de ervaringen in het programma energieprogramma de visie 'Ruimte voor Energie' evalueren en indien nodig aanpassen.
Stand Tussenrapportage 2021	
 <p>Programma energiebesparing: De activiteiten zijn nog niet gesynchroniseerd.</p> <p>De uitvoering van de Leidraad heeft vertraging opgelopen daardoor kan de visie ruimte voor energie nog niet geëvalueerd worden.</p>	

De industrie is sterk in ontwikkeling. Hier vindt een transitieplaats van fossiele naar groene grondstoffen en energie plaats. In de structuurvisie van Eemsmond is opgenomen dat er een milieubeleidsplan wordt opgesteld voor de gemeente Eemsdelta.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Beschermen en verbeteren van de leefomgeving.	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van milieubeleid voor de gemeente Eemsdelta (inclusief externe veiligheid).
	<ul style="list-style-type: none"> • Input leveren aan de ontwikkeling van de Luchtapp naar Hinder-app (project wordt door provincie getrokken, in gemeente Eemdelta wordt de pilot uitgerold).
Stand Tussenrapportage 2021	
 <p>Het milieubeleid is nog niet ontwikkeld, dit loopt samen op met de ontwikkeling van de omgevingsplannen.</p>	

In de komende jaren wordt duidelijk welke bijdrage de regio Groningen moet leveren aan de nationale opgave voor de productie van duurzame energie tot aan 2050. De gemeente Eemsdelta levert daarin al een fors aandeel, voor gebruik door zowel huishoudens als industrie. De behoefte aan duurzame energie (zon, wind, warmte, waterstof, biogas etc.) wordt de komende jaren groter, ook in de gemeente Eemsdelta. Nieuwe ontwikkelingen moeten beheersbaar zijn. Daarin willen wij eigen keuzes maken.

Op dit moment zijn er veel initiatieven op het gebied van wind- en zonne-energie. Met windenergie wordt terughoudend omgegaan. Buiten de huidige uitbreidingen van windparken bij Delfzijl biedt de visie geen nieuwe mogelijkheden voor windparken. Wel is er een mogelijkheid voor de verkenning van dorpsmolens. Vanuit het oogpunt van draagvlak en de wil om de verduurzaming nadrukkelijk ook ten goede te laten komen aan de eigen samenleving, zetten we in op lokaal eigenaarschap en het

benutten en inzetten van lokale kennis om koppelkansen vorm te geven. Ook gaan we door met projecten voor de aanleg van warmtenetten.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Verduurzaming van de energievoorzieningen op lange termijn.	<ul style="list-style-type: none"> • Met visie omgaan met wind- en zonne-energie. • Warmtenetten aanleggen.
De gemeente aardgasvrij maken.	<ul style="list-style-type: none"> • Een transitievisie warmte inclusief wijkuitvoeringsplannen tot 2030 opstellen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken of het onderzoek warmtenet Oosterhorn – Delfzijl – Appingedam een vervolg moet krijgen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemen aan het programma aardgasvrije wijken.
Stand Tussenrapportage 2021	
 De verwachting is dat de TVW in 2022 wordt opgesteld. Daarbij zal ook gekeken worden of het warmtenet Oosterhorn verder onderzocht gaat worden.	

Het gebruik van fossiele energie heeft geleid tot een klimaatverandering die onomkeerbaar is. De belangrijkste effecten van klimaatverandering zijn hogere temperaturen, vaker en langer periodes van extreme hitte en droogte, meer en extremere neerslag en een stijging van de zeespiegel. We moeten ons hierop voorbereiden en aanpassen (= adaptatie). In verschillende beleidsdocumenten van de Rijksoverheid, zoals de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) staat dat gemeenten met dit thema aan de slag moeten. In een bestuursakkoord met medeoverheden, zoals gemeenten en waterschappen, worden afspraken gemaakt over klimaatadaptatie.

Klimaatadaptatie vraagt om aanpassingen op het gebied van waterbeheer, zeeweringen, meer groen in de steden en dorpen, crisismangement en tal van andere zaken die effecten ondervinden van de veranderende meteorologische omstandigheden. Klimaatadaptatie biedt volop mogelijkheden voor het vergroten van de leefbaarheid in de steden, wijken en dorpen, voor het vergroten van de biodiversiteit en voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Ook biedt het kansen voor sociale doelen, zoals participatie, gezond oud worden en het tegengaan van eenzaamheid.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
De gemeente klimaatbestendig maken	<ul style="list-style-type: none"> • Een regionale adaptatie strategie opstellen in samenwerking met de provincie en waterschappen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Klimaat(risico)dialogen voeren met interne en externe stakeholders. • Maatregelenplan opstellen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken of we voor DPRA gelden in aanmerking komen.
Stand Tussenrapportage 2021	
 De RAS is in ontwikkeling maar nog niet definitief. Dit loopt door tot in 2022. Een onderdeel van de RAS is ook een maatregelenplan en hierin wordt ook onderzocht welke maatregelen voor de DPRA in aanmerking komen.	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 7 Volksgezondheid en milieu	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	13.889
Verwerkte begrotingswijzigingen	3.313
Mutaties tussenrapportage	206
Saldo na Tussenrapportage	17.408
Baten	
Primitieve begroting	12.147
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	0
Saldo na Tussenrapportage	12.147
Saldo programma 7	-5.261

Mutaties Programma 7		
2021		
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Afval	150.000	
Milieutaken ODG	56.000	
Reservemutaties:		
Totaal mutaties	206.000	0

Toelichting mutaties programma 7

Afval

De kosten van inzameling en verwerking van GFT-afval zijn hoger dan geraamd in de begroting 2021. Naast de hogere inzamelings- en verwerkingskosten speelt ook het hogere tarief milieubelasting een rol evenals extra kosten i.v.m. corona. Verwachting is dat de totale overschrijding op GFT-afval € 100.000 zal zijn.

Bovenstaande geldt ook voor het grof huishoudelijk afval. Daar is verwachting dat de overschrijding € 50.000 zal zijn.

De overschrijding op afval is ook al in 2020 opgetreden waarbij de extra budgetten die toen zijn ingezet niet van structurele aard waren en daarom niet zijn meegenomen in de begroting 2021. De totale overschrijding komt uit op **€ 150.000**. Via het rijk hebben wij € 77.000 ontvangen voor specifiek extra kosten afval i.r.t. corona. Dit bedrag wordt gebruikt als gedeeltelijke dekking voor bovenstaande extra kosten.

Omgevingsdienst Groningen

In 2020 is er een business case opgesteld door de Omgevingsdienst Groningen (ODG) voor de overdracht van de milieutaken naar de ODG. De factuur voor het opstellen van de business case is in 2021 ontvangen. In de jaarrekeningen 2020 was geen rekening gehouden met deze kosten. Hierdoor ontstaat er een nadeel van € 56.000 in 2021.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 7		
Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
7.1 Volksgezondheid	0	0
7.2 Riolering	0	0
7.3 Afval	150.000	0
7.4 Milieubeheer	56.000	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0
Totaal mutaties taakvelden	206.000	0

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakvelden

Het programma volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing bestaat uit de volgende taakvelden:

- 8.1 Ruimtelijke Ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema 2, Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2022 komen alle regels over onze leefomgeving samen in één nieuwe wet: de Omgevingswet. Deze wet gaat over de inrichting van de ruimte: over woningen, bedrijfsgebouwen, water(voorziening), milieu, natuur, infrastructuur en cultureel erfgoed bijvoorbeeld. Daarbij wordt gezondheid ook als een belangrijk thema gezien. Van grote projecten als de aanleg van een woonwijk, bedrijventerrein of natuurgebied tot kleine zaken als het kappen van een boom of het plaatsen van een dakkapel. De wet gaat over de samenhang tussen al deze onderdelen van onze leefruimte en over de veranderingen daarin. Al met al een zeer omvangrijke wetswijziging. Deze ontwikkeling is dan ook niet alleen van invloed op programma 8, maar raakt aan diverse verschillende programma's, die binnen dit project worden meegenomen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<p>Dat in de nieuwe werkprocessen integraal wordt gewerkt en dat de fysieke leefomgeving (digitaal) wordt toegerust op de komst van de Omgevingswet.</p>	<p>Binnen verschillende deelprojecten wordt het volgende uitgevoerd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Minimale acties: <ul style="list-style-type: none"> - minimale acties uitvoeren; - opstellen Participatieplan. 2. Omgevingsvisie en omgevingsplan <ul style="list-style-type: none"> - een omgevingsvisie voor Eemsdelta opstellen; - een pilot omgevingsplan voor een deel van de gemeente realiseren. 3. Bewustwording <ul style="list-style-type: none"> - zorgen dat voldoende kennis van de Omgevingswet aanwezig is bij Gemeenteraad, College, Concerndirectie en medewerkers; - bewust worden van andere manier van (samen)werken, houding en gedrag; - externe communicatie richting inwoners/bedrijven en externe partijen verzorgen; - werkprocessen inrichten voor een ideale werking van de Omgevingswet. 4. ICT: <ul style="list-style-type: none"> - zorgen dat de systemen voldoen aan de

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	Omgevingswet; - de ICT systemen aansluiten op de Landelijke voorziening DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet); - een portal inrichten voor de gebruikers zoals inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, etc.
Stand Tussenrapportage 2021	
 <p>Toelichting: door het uitstellen van de invoeringsdatum van de Omgevingswet naar juli 2022 zijn niet alle acties in 2021 afgerond en lopen de meeste acties door naar 2022.</p>	

Thema 6, Gemeentelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Verminderen portefeuille gemeentelijk vastgoed.	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid afstoten/privatiseren beheer en exploitatie onderzoeken.
Goede, doelmatige en duurzame gemeentelijke gebouwen op basis van programmatische aanpak.	<ul style="list-style-type: none"> • Versoberen, verduurzamen en verbeteren kwaliteit van het gemeentelijk vastgoed. • Opstellen MJOP Gebouwen.
Stand Tussenrapportage 2021	
 <p>Op orde houden van het dagelijks beheer. In november 2021 wordt gestart met de actualisatie kernportefeuille en opzet startnotitie en nota vastgoedbeleid voor de periode 2022 – 2025. Daarin komen de thema's dagelijkse beheer (gebruikers), onderhoud (MJOP's), subsidies, verduurzaming, harmonisatie (huren, beleid etc.) terug.</p> <p>Er is gestart met het exploitatieonderzoek voor de gemeentelijke gebouwen. Dit leidt tot voorstellen voor verminderen van de vastgoed portefeuille en een programmatische aanpak voor verduurzaming en beheer en onderhoud.</p>	

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en SV	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	59.479
Verwerkte begrotingswijzigingen	3.119
Mutaties tussenrapportage	31.528
Saldo na Tussenrapportage	94.126
Baten	
Primitieve begroting	56.026
Verwerkte begrotingswijzigingen	2.923
Mutaties tussenrapportage	31.631
Saldo na Tussenrapportage	90.580
Saldo programma 8	-3.546

Mutaties Programma 8		
2021		
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Project MER Oosterhorn	136.000	
Verkoop kavel bedrijventerrein Middelstum		219.000
Energieprestatie gebouwen	-70.000	-50.000
Woningmarktonderzoek	70.000	70.000
Batch 1588	31.392.000	31.392.000
Reservemutaties:		
Totaal mutaties	31.528.000	31.631.000

Toelichting programma 8

Project MER Oosterhorn

Vanuit de oude gemeente Delfzijl is een budget van € 27.000 overgeheveld naar 2021 om dit project af te ronden. Door een uitspraak van de Raad van State is het bestemmingsplan Oosterhorn niet meer geldig en moet opnieuw opgesteld worden. Om dit te realiseren is een extra budget nodig van € 136.000. Hiervan zal een gedeelte besteed worden in 2022. Dit wordt meegenomen in het overhevelingsvoorstel dat in december in de raad zal worden behandeld.

Verkoop kavel bedrijventerrein Middelstum

De gemeente Loppersum heeft in 2019 besloten om een resterende kavel op het bedrijventerrein Boerdam-Fraamklap te Middelstum te verkopen. De verkoop is pas in 2021 gerealiseerd en geeft daarmee een extra bate binnen de begroting 2021 van € 219.000.

Energieprestatie gebouwen

In de 1^e Tussenrapportage Loppersum 2020 is een huurlast en huuropbrengst van een gebouw verlaagd naar € 0 structureel. Per abuis zijn deze beide posten in de begroting 2021 in plaats van verlaagd verhoogd naar respectievelijk € 70.000 en € 50.000. Beide posten worden nu weer verlaagd naar € 0. Netto geeft dit een voordeel van € 20.000.

Woningmarktonderzoek

De gemeente Eemsdelta heeft als belangrijk speerpunt voor de komende jaren het bieden van een aantrekkelijke woonomgeving met toekomstbestendige kernen en dorpen. Dit is de afgelopen jaren zichtbaar geworden door wijken te herstructureren, centra compacter te maken en nieuwbouw te realiseren om de woningvoorraad passender te maken in een veilige en duurzame leefomgeving. De gemeente werkt daarin samen met de woningcorporaties en marktpartijen. Daar komt bij dat door de versterkingsopgave er in korte tijd veel verhuisbewegingen op gang komen, die de druk op de woningmarkt zullen versterken. De gemeente staat voor een aanzienlijke volkshuisvestelijke- en woningmarkttopgave in combinatie met een omvangrijk versterkingsprogramma, die de aankomende jaren moet worden ingevuld. Daarom wordt in samenwerking met de woningcorporaties veel waarde gehecht aan het (laten) uitvoeren van een woningmarktonderzoek en de uitkomsten te verwerken in een meerjarige strategische woonvisie voor de gemeente Eemsdelta, die richting geeft aan het woonbeleid (inclusief versterkingsprogramma) voor de periode 2022/2027 en dient als basis voor de prestatieafspraken met de woningcorporaties.

De kosten voor het onderzoek bedragen € 70.000 waarvan de woningbouwcorporaties € 35.000 voor hun rekening nemen. De eigen kosten worden gedekt uit het lumpsumbudget aardbevingen.

Kwelderland

In de buurt Kwelderland in Delfzijl worden diverse bouwactiviteiten uitgevoerd. Voor alle locaties, met uitzondering van de 16 rijwoningen aan de Uitwierderweg, geldt dat deze ontwikkelingen gezien worden als kavelverkoop waarbij het gebied al bouw- en woonrijp is. Voor enkele woonstraten was dit tijdens het afsluiten van de toenmalige grondexploitatie niet het geval en hiervoor is een reservering opgenomen. Aangezien dit restbudget meerder jaren geleden is gereserveerd is dit budget niet toereikend om alle benodigde werkzaamheden in Kwelderland af te ronden.

Momenteel worden alle nog uit te voeren werkzaamheden in Kwelderland en andere locaties in Delfzijl-Noord in beeld gebracht en op geld gezet. Begin 2022 zal aan de raad een voorstel worden voorgelegd voor de afronding van deze werkzaamheden.

Batch 1588

We stellen het projectbudget Batch 1588 bij in verband met een bijstelling over de planperiode van 5 jaren. Meerjarig hebben we een inschatting gemaakt van het verwachte uitgavenpatroon. De wijziging is budgetneutraal. Voor 2021 betekent bovenstaande dat zowel aan de lasten- als aan de batenkant een bedrag wordt toegevoegd van € 31.392.000.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 8		
Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
8.1 Ruimtelijke Ordening	136.000	0
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	0	219.000
8.3 Wonen en bouwen	31.392.000	31.412.000
Totaal mutaties taakvelden	31.528.000	31.631.000

Programma 9. Algemene dekkingsmiddelen

Taakvelden

Het programma algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de volgende taakvelden:

- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vpb
- 0.10 Mutaties reserves

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Alle beleidsvoornemens lopen volgens plan.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 9 Algemene dekkingsmiddelen	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	783
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.242
Mutaties tussenrapportage	100
Saldo na Tussenrapportage	2.125
Baten	
Primitieve begroting	121.359
Verwerkte begrotingswijzigingen	5.829
Mutaties tussenrapportage	2.048
Saldo na Tussenrapportage	129.236
Saldo programma 9	127.111

Mutaties Programma 9		
Omschrijving	2021	
	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Meeropbrengst OZB		98.000
OZB NAM-locaties		0
OZB windmolens		950.000
Dwanginvordering		-75.000
Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	100.000	
Dividend		-330.000
Algemene uitkering		1.405.000
Reservemutaties:		
Totaal mutaties	100.000	2.048.000

Toelichting programma 9

Onroerende-zaakbelastingen

Bij de tariefbepaling voor de OZB dienden nog een aantal objecten gewaardeerd te worden. Hiervoor is een aantal aannames gedaan. De feitelijke waardering van deze objecten is hoger dan waarvan werd uitgegaan, waardoor de feitelijke opbrengst OZB ook hoger uitvalt. Wij ramen nu een extra opbrengst van € 290.000.

Als gevolg van het laatste Gasbesluit is een aantal gaswinninglocaties deels ontmanteld. Als gevolg hiervan zijn de waarden van deze gaswinninglocaties zowel voor 2020 als voor 2021 naar beneden bijgesteld. Bij de tariefbepaling voor de OZB is hier nog geen rekening gehouden. De opbrengst onroerende-zaakbelastingen voor 2021 is hierdoor € 192.000 lager dan geraamd.

Per saldo betekent bovenstaande dat er een meeropbrengst OZB 2021 wordt geraamd van € 98.000.

OZB NAM-locaties

De procedure met de NAM t.a.v. de waardering van de NAM-locaties loopt nog steeds. Deze procedure gaat met name over het effect van de ontmijning, de verwijderingskosten en de werktuigenvrijstelling. Door de rechtbank Groningen is de NAM in het gelijk gesteld. Tegen deze uitspraak is door ons hoger beroep aangetekend. Onduidelijk is wanneer behandeling van het Hoger beroep zal plaatsvinden.

In de jaarrekeningen 2020 is rekening gehouden met een opbrengst op basis van de hogere waarden. Nu deze waarden als gevolg van het laatste Gasbesluit naar beneden zijn bijgesteld betekent dit een verlies aan opbrengst over 2020 van € 395.000 op deze gaswinningslocaties. Op de overige objecten ligt de opbrengst € 30.000 hoger dan is verwerkt in de jaarrekeningen 2020. Per saldo ontstaat er een verlies van € 365.000 over 2020. Dit verlies komt ten laste van het jaar 2021. Dekking kan plaatsvinden vanuit de voorziening die in 2020 is gevormd om de eventuele lagere opbrengsten vanuit de NAM-locaties te kunnen dekken. In de begroting komt bovenstaande per saldo op € 0 uit.

OZB windmolens/ algemene uitkering

Recent is duidelijk geworden dat er een aantal windmolens gerealiseerd is waarvan de waarde nog niet is meegenomen in de berekening van het tarief OZB 2021. Het gaat om 32 windmolens bij Geefsweer en Oosterhorn die vanaf 2021 in de heffing van de OZB komen voor een totale waarde

van € 100 mln. De opbrengst OZB 2021 zal als gevolg van het alsnog belasten van de windmolens **€ 950.000** hoger uitvallen dan geraamd.

De verwachting is dat de windmolens in een tijdsbestek van 15 a 20 jaar volledig afgeschreven zullen worden. Hier ontstaat dus de komende jaren het effect van wegvallende opbrengsten als gevolg van afwaardering van de windmolens. In de kadernota 2023 komen wij bij u terug op de extra WOZ waarde en bovengenoemd effect. Hierbij wordt ook het effect van de waardedaling als gevolg van het sluiten van de NAM-locaties in onze gemeente meegenomen.

Hiernaast is er ook sprake van een effect op de algemene uitkering. De WOZ-waarde is de basis voor de berekening van de belastingcapaciteit en is als negatieve post opgenomen in de berekening van de algemene uitkering. De stijging van de WOZ waarde door de windmolens heeft een nadelig effect op de algemene uitkering van € 175.000.

Dwanginvordering

In verband met de coronaproblematiek is de invordering van de gemeentelijke belastingen later gestart dan oorspronkelijk gepland stond. Daarnaast is er tijdelijk een soepeler invorderingsbeleid gevoerd. In onze begroting houden we rekening met een bedrag van € 175.000 aan invorderingsbaten. Verwachting is dat door bovenstaande de feitelijke inkomsten € 100.000 zullen zijn. De raming wordt verlaagd met **€ 75.000**. De kosten van invordering dalen niet omdat we hiervoor een vast bedrag per aanslagbiljet betalen aan het NBK.

Dekking kan plaatsvinden uit de corona-middelen die wij ontvangen via de algemene uitkering.

Voorziening dubieuze debiteuren belastingen

De omvang van de voorziening dubieuze debiteuren belastingen wordt bepaald op basis van een percentage van de stand van de debiteuren per 1-1-2022 rekening houdend met de ouderdom van openstaande bedragen. Als gevolg van corona (zie ook hierboven onder het kopje "Dwanginvordering") zal het debiteuren saldo per 1-1-2022 hoger zijn dan verwacht en moeten we meer geld storten in de voorziening. Wij gaan uit van een extra storting van **€ 100.000**.

Dividend

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is voornemens om over 2019 en 2020 gedeeltelijk dividend uit te keren. Dit is lager dan waarmee wij rekening hebben gehouden in de begroting. Dit heeft o.a. te maken met het verzoek van de Europese Centrale Bank (ECB) om niet te veel dividend uit te keren i.v.m. de coronacrisis. Banken moeten geld in kas houden om leningen te kunnen verstrekken i.v.m. deze crisis. De raming moet daarom met een bedrag van **€ 100.000** worden bijgesteld. Dekking komt uit de coronamiddelen die wij van het rijk hebben ontvangen.

Verwachting is dat het restant dividend ad € 230.000 alsnog zal worden uitgekeerd. Definitieve besluitvorming hierover vindt de komende maanden plaats zodra de ECB hiervoor groen licht geeft.

Als gevolg van een lager resultaat dan vorig jaar is het dividend per aandeel Enexis/RWE lager dan voorgaande jaren. Hierdoor moet de raming worden verlaagd met **€ 230.000**.

Per saldo geeft bovenstaande een mutatie van **€ 330.000**.

Algemene uitkering

Op Prinsjesdag is de septembercirculaire 2021 verschenen, als vertaling van de Miljoenennota. Voor 2021 geeft deze circulaire een extra inkomst van € 1.488.000. Het netto effect op de begroting 2021 is € 529.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een voorschot op de onderschrijving van het BTW-compensatiefonds (BCF) plafond 2021 van € 215,9 miljoen.

Hiernaast wordt er extra coronasteun ontvangen voor een bedrag van € 677.000 voor de uitvoering van de tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) en voor lokale cultuur en dorps- en buurthuizen.

Tenslotte is er nog sprake van enkele taakmutaties voor een totaal bedrag van € 282.000 waaronder extra geld (€ 163.000) voor aanpak en voorkomen wachttijden jeugdzorg. Dit bedrag voor de aanpak

wachttijden wordt toegevoegd aan de begroting en het restant ad € 119.000 valt vrij in deze Tussenrapportage.

Verder heeft de ontwikkeling van de WOZ-waarden (o.a. lagere waarden NAM-locaties) een positief effect op de algemene uitkering 2021 van € 92.000. Daar tegenover staat een negatief effect op de algemene uitkering van € 175.000 i.v.m. de stijging van de WOZ-waarden door de windmolens. Het totaal effect van de aangepaste WOZ-waarden op de algemene uitkering is € 83.000 negatief.

Per saldo stijgt de algemene uitkering met een bedrag van **€ 1.405.000**.

Samenvatting mutaties per taakveld programma 9		
Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
0.5 Treasury	0	0
0.61 OZB woningen	0	0
0.62 OZB niet-woningen	0	1.048.000
0.64 Belastingen overige	100.000	-75.000
0.7 Algemene uitkeringen gemeentefonds	0	1.405.000
0.8 Overige baten en lasten	0	-330.000
0.9 Vpb	0	0
0.10 mutaties reserves	0	0
Totaal mutaties taakvelden	100.000	2.048.000

Toelichting reservemutaties

Mutaties reserves	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	1.096
Verwerkte begrotingswijzigingen	10.172
Mutaties tussenrapportage	
Saldo na Tussenrapportage	11.268
Baten	
Primitieve begroting	1.691
Verwerkte begrotingswijzigingen	17.717
Mutaties tussenrapportage	
Saldo na Tussenrapportage	19.408
Saldo reservemutaties	8.140

De reservemutaties zijn in deze Tussenrapportage verantwoord binnen de diverse programma's.

Toelichting ontwikkeling post onvoorzien

Post onvoorzien	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	1.302
Verwerkte begrotingswijzigingen	697
Mutaties tussenrapportage	-1.999
Saldo na Tussenrapportage	0
Baten	
Primitieve begroting	0
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	
Saldo na Tussenrapportage	0
Saldo programma 10	0

Toelichting stand post onvoorzien

De post onvoorzien geeft een begrotingssaldo van € 1.999.000. Hiervan heeft € 1.884.000 betrekking op extra ontvangen corona middelen die geparkeerd staan op de post onvoorzien. Deze coronamiddelen worden nu verwerkt in de begroting 2021. Zie de toelichting in paragraaf 4.4. Corona. Van het coronabudget valt € 380.000 vrij in deze Tussenrapportage. Na verwerking blijft er een saldo over van € 115.000. Dit is het bedrag dat wij hebben opgevoerd in de primitieve begroting 2021 als post onvoorzien. Verwachting is dat we dit bedrag in 2021 niet meer gaan gebruiken. Hierdoor valt dit bedrag vrij in deze Tussenrapportage.

Programma 10. Overhead

Taakvelden

Het programma overhead bestaat uit de volgende taakvelden:

0.4 Overhead

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Alle beleidsvoornemens lopen volgens plan.

Tussenstand "Wat mag het kosten?"

Programma 10 Overhead	
2021	
Lasten	
Primitieve begroting	20.152
Verwerkte begrotingswijzigingen	1.171
Mutaties tussenrapportage	395
Saldo na Tussenrapportage	21.718
Baten	
Primitieve begroting	250
Verwerkte begrotingswijzigingen	0
Mutaties tussenrapportage	0
Saldo na Tussenrapportage	250
Saldo programma 10	-21.468

Mutaties Programma 10		
2021		
Omschrijving	Lasten	Baten
Ontwikkelingen:		
Automatisering en systeembeheer	695.000	0
Dekking uit coronamiddelen	-300.000	
Reservemutaties:		
Totaal mutaties	395.000	0

Toelichting mutaties programma 10

Automatisering en Systeembeheer

Datacommunicatie

In het kader van de herindeling hebben we twee datacentra in gebruik genomen in de stad Groningen. Hierbij hebben we alle oude verbindingen opgezegd en nieuwe verbindingen in gebruik genomen richting datacentra en tussen de datacentra onderling. In zijn totaliteit komen de

structurele lasten van het geheel €25.000 duurder uit dan begroot. Voor 2021 wordt € 25.000 toegevoegd aan het budget datacommunicatie.

Software en Licenties

Op de post Software en Licenties hebben we een overschrijding. Hier ligt een combinatie van factoren aan ten grondslag die hieronder staan toegelicht:

We zijn gegroeid naar het aantal accounts, mede omdat door het digitaal werken alle tijdelijke medewerkers ook behoefte hebben aan een gemeentelijke account.

Er zijn diverse rekeningen betaald uit het budget 2021 welke oorspronkelijk voor de drie voormalige gemeenten waren met betrekking tot het laatste kwartaal 2020.

De opbouw van de totale informatievoorziening Eemsdelta kende vele aanbestedingen en implementaties. Op sommige onderdelen zijn we goedkoper geworden en op sommige onderdelen heeft een duurder leverancier de aanbesteding gewonnen.

Het programma Aardbevingen de Baas is integraal onderdeel van de dienstverlening van informatievoorziening.

Vanwege Corona zijn in 2020 en 2021 al onze medewerkers versneld overgezet naar een Office 365 account inclusief Microsoft Teams. Dit heeft – naar verwachting ook voor de toekomst – effect op de licentiekosten van Microsoft.

We hebben vanwege de grote hoeveelheid thuiswerkers de licentieaantallen op onze thuiswerk omgeving verhoogd zodat iedereen gelijktijdig op afstand kon werken.

Door bovenstaande is prognose dat de totale extra kosten 2021 uitkomen op €450.000.

Van deze extra kosten wordt € 200.000 gedekt uit het Coronabudget en € 80.000 wordt gedekt uit het programma Aardbevingen de Baas.

Na verrekening blijft over een overschrijding van € 170.000 die meegaat in deze Tussenrapportage.

Hardware

Voor de gemeente Eemsdelta hadden we reeds de geleidelijke omschakeling naar laptops en mobiele devices voorzien. Door Corona is de aanschaf van deze devices sneller gegaan dan verwacht. Dit betekent extra kosten voor 2021. Prognose totale extra kosten 2021 is € 100.000. Deze extra kosten worden gedekt uit het Coronabudget.

Herindeling

Voor de herindeling op de informatievoorziening is in totaal € 4.000.000 begroot. We zijn in 2019 en 2020 ruim binnen dit budget gebleven. Alle nawerk en verdere (proces) aanpassingen aan de IT-omgeving als gevolg van de herindeling zijn voor het overgrote deel afgerond, maar enkele onderdelen lopen nog steeds.

Op de totale begroting hebben we op dit moment een overschrijding van €200.000 euro. Deze vallen met name toe te schrijven aan het open breken van een contract voor de Website van de drie oude gemeenten en een moeizame implementatie inclusief juridische complicaties bij de implementatie van het personele systeem. Prognose totale extra kosten: €200.000

Samenvatting financiële mutaties automatisering en systeembeheer

- Meerkosten datacommunicatie	€ 25.000	
- Meerkosten software en licenties	€ 450.000	
- Meerkosten Hardware	€ 100.000	
- Meerkosten a.g.v. herindeling	<u>€ 200.000</u>	
	€ 775.000	€ 775.000
- Dekking uit coronabudget	€ 300.000	
- Dekking uit progr. Aardbevingen de Baas	<u>€ 80.000</u>	
	€ 380.000	<u>€ 380.000</u>
Resultaat in de Tussenrapportage overschrijding van		€ 395.000

Samenvatting mutaties per taakveld programma 10		
Taakvelden	2021	
	Lasten	Baten
0.4 Overhead	395.000	0
Totaal mutaties taakvelden	395.000	0

4.1 Eemsdelta in Balans

In april 2021 is bij de vaststelling van de begroting 2021-2024 het bezuinigingspakket Eemsdelta in Balans vastgesteld. Een bezuinigingspakket van in totaal € 11,4 miljoen. Er zit een opbouw in de bezuinigingen waarbij in de begroting 2021 € 2,8 miljoen aan bezuinigingen zijn gerealiseerd en in de begroting 2022-2025 respectievelijk € 5,9 miljoen, € 9,2 miljoen, € 11,1 miljoen en € 11,4 miljoen.

Afgesproken is dat er 2 keer per jaar een monitoring plaats vindt om te kijken of de bezuinigingen ook daadwerkelijk behaald worden. In september heeft het tweede monitoringsmoment plaats gevonden. Alle besparingsmaatregelen zijn door financiën en control geclassificeerd in risico niveau 1-5. Waarbij niveau 1 een maatregel aangeeft, die zonder veel moeite zeer waarschijnlijk een besparing oplevert en niveau 5 uitgaat van een grotere complexiteit, waarvoor eerder dit jaar een plan van aanpak is uitgewerkt. Per maatregel is door de eigenaar/budgethouder een format ingevuld, waarin wordt aangegeven welke acties noodzakelijk zijn om de besparing te kunnen realiseren, inclusief mijlpalen en mogelijke risico's. Deze formats zijn met de controllers en financieel adviseurs besproken.

Uit deze monitoring blijkt dat de gemeente Eemsdelta goed op koers ligt om de bezuinigingen 2021 te realiseren. Plannen zijn uitgewerkt en worden opgestart. In veel van de besparingen zit een oploop waardoor het risico bestaat dat de besparingen in latere jaren niet volledig gehaald gaan worden. Hier is rekening mee gehouden in de risicoparagraaf van de begroting.

4.2 Aardbevingen de Baas

Van de gemeente Eemsdelta wordt ook dit jaar een forse inspanning gevraagd naar aanleiding van de gevolgen van de gaswinning. Een inspanning die gepaard gaat met kansen voor mensen die in Eemsdelta wonen, werken en recreëren. Daar waar mogelijk worden koppelingen gemaakt tussen de versterkingsopgave, het perspectief van het Nationaal Programma Groningen, andere beleidsdoelstellingen en individuele wensen. Bij alles staat het belang van de inwoners voorop. De inwoners worden betrokken bij uit te werken plannen. Regelmatig zijn zij vertegenwoordigd in belangengroepen, dorpsverenigingen of welzijnsinstellingen.

Onze ambities en doelstellingen moeten tot stand komen in een complex en weerbaar systeem. Om dit zo goed mogelijk het hoofd te bieden, is binnen de gemeente een apart programma ingericht onder de noemer Aardbevingen de Baas. De uitvoering van delen van het programma vindt plaats binnen de verschillende clusters van de gemeentelijke organisatie.

Het programma kent 3 verschillende sporen.

Spoor 1 Schadeafhandeling

Onze inwoners hebben er recht op dat geleden schade wordt vergoed. Zowel materieel als immaterieel. De gemeente Eemsdelta blijft aandringen op het verbeteren en correct uitvoeren van rechtvaardige schaderegelingen, zoals het vergoeden van de fysieke schade en waardevermindering. In complexe situaties dragen we actief bij aan het bereiken van een oplossing.

Spoor 2 Versterken (inclusief uitwerken bestuurlijke afspraken)

Ongeveer 15.000 adressen binnen de gemeente Eemsdelta zijn onderdeel van de versterkingsopgave. Daarmee valt ruim 60% van de totale (regio brede) opgave in de nieuwe gemeente. De herijking (en uniformering) van het plan van aanpak Versterken is voorbereid waarin de prioritering is bepaald van de 15.000 panden voor opname & beoordeling en voor uitvoering. In oktober zal deze ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

Voor versterkingsprojecten geldt dat ze waar mogelijk worden gecombineerd met stads- en dorpsvernieuwing, zodat ook andere beleidsdoelstellingen worden gehaald. Hierbij valt te denken aan een transitie van de woningvoorraad, maar ook sociale programma's die werkgelegenheid of het volgen van onderwijs bevorderen. Dat geldt niet alleen voor woningen, maar ook voor winkelcentra, onderwijs- en zorggebouwen. Voor zowel onderwijs als zorg is een apart programma ingericht. Op deze manier is de versterkingsnoodzaak maximaal gekoppeld aan de transitiebehoefte in deze sectoren. Een gebiedsgerichte aanpak is daarbij van belang. Zo wordt van de nood een deugd gemaakt en is Eemsdelta klaar voor de toekomst. Dit jaar zijn lopende projecten voortgezet en een aantal nieuwe zijn opgestart. In overeenstemming met het Meerjarenuitvoeringsplan is de verwachting dat de komende periode het aantal projecten nog blijft toenemen.

Bestuurders van rijk en gemeenten in de regio hebben aanvullende afspraken gemaakt over de veiligheid en versterking van woningen en gebouwen in het aardbevingsgebied. Het gaat om maatregelen die bewoners nieuwe perspectieven bieden en een financiële tegemoetkoming voor het lange wachten in onzekerheid en spanning. De afspraken zijn bedoeld om de aanpak van versterking te versnellen en te vereenvoudigen, met meer keuzemogelijkheden en regie voor bewoners. Daarnaast komen er middelen beschikbaar voor een gebiedsaanpak. Bewoners in de versterkingsopgave zijn dit jaar geïnformeerd in welke afspraken specifiek voor hen van toepassing

is. Daarnaast zijn regelingen voorbereid, bijvoorbeeld voor het toekennen van subsidies voor woningverbetering en -verduurzaming.

Spoor 3 Perspectief

Het Nationaal Programma Groningen (NPG) biedt aanknopingspunten voor het creëren van toekomstperspectief voor inwoners en voor het versterken van de leefbaarheid, de sociaaleconomische positie, welvaart en welzijn van inwoners in het aardbevingsgebied. Voor de uitvoering van alle plannen en projecten in de regio heeft het rijk een startkapitaal van € 1,15 miljard beschikbaar gesteld voor het gehele aardbevingsgebied. We willen met het lokale programma NPG Eemdelta een verantwoorde besteding van de NPG middelen borgen. Voor toekomstige toekenning van bijdragen zullen projectaanvragen worden getoetst aan dit lokale programma. De gemeenteraad is naast het vaststellen van de programmakaders gevraagd om focus aan te brengen voor het resterende beschikbare budget, zodat maximaal effect kan worden bereikt met de toekenning van deze middelen.

4.3 Personeel

Voor 2021 hebben wij een salarisbegroting van € 41.259.000. De loonkosten voor het vaste personeel, de inhuur op vacatureruimte en ziektevervanging kunnen betaald worden uit deze salarisbegroting. Een risico is het hoge ziekteverzuim en de noodzakelijke vervanging voor de komende maanden.

Het ziekteverzuim bedraagt tot nu toe over 2021 8,2%. Het ziekteverzuimpercentage bestaat uit kort ziekteverzuim 1,2% en lang ziekteverzuim 7,0%. Onder lang ziekteverzuim wordt ziekte langer 43 dagen verstaan. Uitgaande van 523,10 fte in vaste dienst betekent dat ongeveer 36 fte met langdurig ziekteverzuim afwezig zijn. De gemiddelde loonsom 2021 is geraamd op € 74.300. Op basis van het landelijk gemiddelde (2021 2de kwartaal 4,7%) lopen wij een hoog risico. Het bruto risicobedrag bedraagt voor 2021 € 2.674.800. In de begroting is een klein budget beschikbaar voor vervanging bij langdurig ziekteverzuim. Eventuele calamiteiten worden uit de flexibele schil bekostigd. Op dit moment is het budget en de salarisbegroting voldoende om vervangingen te bekostigen.

4.4 Corona

Van het rijk ontvangt de gemeente o.a. via de algemene uitkering extra middelen ter compensatie van de kosten die gemeenten maken m.b.t. de gevolgen van corona.

De middelen die wij van het rijk hebben ontvangen staan geparkeerd op de post onvoorziene uitgaven. Gaat om een totaal bedrag van € 1.884.000.

Via de septembercirculaire ontvangen we nog een extra bedrag van € 677.000 voor dekking kosten TONK en de lokale cultuur en dorps- en buurthuizen.

De totale middelen waarover nog besloten moet worden komen daarmee uit op € 2.561.000. In onderstaand overzicht wordt een specificatie gegeven van de ontvangen middelen.

Overzicht coronasteunpakket 2021	Per regeling	Totaal
Uitkering via de septembercirculaire 2020:		
Voor dekking algemene kosten Covid	477.000	
Besteed voor aanstellen BOA's	-97.000	
Totaal uitkering septembercirculaire		380.000
Uitkering via de decembercirculaire 2020:		
Aanvullend pakket re-integratie	454.000	
Impuls re-integratie	242.000	
Gemeentelijk schuldenbeleid	83.000	
Bijzondere bijstand	28.000	
Totaal uitkering decembercirculaire		807.000
Uitkering via de zogenaamde Maartbrief:		
Bijzondere bijstand (TONK) 2021	168.000	
Extra begeleiding kwetsbare groepen	150.000	
Bestrijden eenzaamheid ouderen	119.000	
Afvalverwerking	77.000	
Perspectief jeugd en jongeren	99.000	
Jongerenwerk	35.000	
Mentale ondersteuning jeugd	29.000	
Activiteiten en ontmoetingen jeugd	20.000	
Totaal uitkering Maartbrief		697.000
Uitkering via de septembercirculaire 2021		
Lokale Cultuur en buurt- en dorpshuizen	152.000	
Bijzondere bijstand (TONK) 2021	525.000	
Totaal uitkering septembercirculaire		677.000
Totaal	2.561.000	2.561.000

Het bedrag van € 380.000 is bestemd voor dekking algemene kosten (bijvoorbeeld kosten extra schoonmaak gemeentelijke gebouwen) die we hebben moeten maken en nog maken als gevolg van Covid. Van dit bedrag van € 380.000 gebruiken wij € 300.000 voor dekking extra kosten

automatisering. Het restant ad € 80.000 is voor dekking extra kosten op diverse posten binnen onze begroting. Dit totale bedrag van € 380.000 laten wij nu vrijvallen in de begroting als dekkingsmiddel voor bovenstaande kosten.

Voor de overige posten die in bovenstaande overzicht staan hebben wij beleid ontwikkeld (of we zijn er nog mee bezig) voor de inzet van deze middelen.

Via de bij deze Tussenrapportage horende begrotingswijziging voegen wij deze budgetten toe aan de diverse posten binnen de begroting.

Bijlage 5.1 Samenvatting mutaties taakvelden

In onderstaand overzicht is het verloop van de budgetten per taakveld opgenomen.

Taakvelden (bedragen x € 1.000,-)	Primitieve begroting 2021			Mutaties 2021		Begroting 2021 na Tussenrapportage		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	124.252	30.943	93.309	2.816	-291	127.068	30.652	96.416
0.1 Bestuur	426	4.665	-4.239	1543	1213	1.969	5.878	-3.909
0.2 Burgerzaken	527	2.246	-1.719	0	0	527	2.246	-1.719
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	250	20.152	-19.902	0	395	250	20.547	-20.297
0.5 Treasury	3.657	126	3.531	0	0	3.657	126	3.531
0.61 OZB woningen	7.090	1.038	6.052	0	0	7.090	1.038	6.052
0.62 OZB niet-woningen	10.262	175	10.087	98	0	10.360	175	10.185
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	326	90	236	-75	100	251	190	61
0.7 Algemene uitkering c.a.	99.968	0	99.968	1580	0	101.548	0	101.548
0.8 Overige baten en lasten	55	1.344	-1.289	-330	-1999	-275	-655	380
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	10	-10	0	0	0	10	-10
0.10 Mutaties reserves	1.691	1.096	594	0	0	1.691	1.096	594
0.11 Resultaat	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Veiligheid	10.831	15.628	-4.797	56	0	10.887	15.628	-4.741
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	3.476	-3.476	0	0	0	3.476	-3.476
1.2 Openbare orde en veiligheid	10.831	12.152	-1.321	56	0	10.887	12.152	-1.265
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	227	8.933	-8.707	300	300	527	9.233	-8.707
2.1 Verkeer en vervoer	155	8.811	-8.657	0	0	155	8.811	-8.657
2.2 Parkeren	0	20	-20	0	0	0	20	-20
2.3 Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	0	34	-34	300	300	300	334	-34
2.5 Openbaar vervoer	72	68	4	0	0	72	68	4
3. Economie	189	1.460	-1.271	-20	-310	169	1.150	-981
3.1 Economische ontwikkeling	0	40	-40	250	0	250	40	210
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	51	-51	0	0	0	51	-51
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20	73	-52	0	0	20	73	-52
3.4 Economische promotie	168	1.296	-1.128	-270	-310	-102	986	-1.088
4. Onderwijs	4.055	9.404	-5.349	8.720	8.720	12.775	18.124	-5.349
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1.924	5.681	-3.757	8720	8720	10.644	14.401	-3.757
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.132	3.724	-1.592	0	0	2.132	3.724	-1.592
5. Sport, cultuur en recreatie+	865	13.771	-12.906	180	270	1.045	14.041	-12.996
5.1 Sportbeleid en activering	113	588	-475	180	180	293	768	-475
5.2 Sportaccommodaties	538	3.649	-3.110	0	0	538	3.649	-3.110
5.3 Cultuurpresentatie c.a.	0	1.872	-1.872	0	0	0	1.872	-1.872
5.4 Musea	61	263	-202	0	0	61	263	-202
5.5 Cultureel erfgoed	0	323	-323	0	0	0	323	-323
5.6 Media	66	1.032	-967	0	0	66	1.032	-967
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	87	6.044	-5.957	0	90	87	6.134	-6.047
6. Sociaal domein	30.533	89.219	-58.686	2.260	3.361	32.793	92.580	-59.787
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	88	4.239	-4.151	0	421	88	4.660	-4.572
6.2 Wijkteams	0	4.444	-4.444	0	0	0	4.444	-4.444
6.3 Inkomensregelingen	21.899	27.993	-6.094	2160	2154	24.059	30.147	-6.088
6.4 Begeleide participatie	4.335	14.160	-9.825	0	-110	4.335	14.050	-9.715
6.5 Arbeidsparticipatie	0	2.089	-2.089	0	0	0	2.089	-2.089
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	64	1.684	-1.620	0	0	64	1.684	-1.620
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	368	10.904	-10.536	100	550	468	11.454	-10.986
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	17.052	-17.052	0	346	0	17.398	-17.398
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	3.779	4.258	-479	0	0	3.779	4.258	-479
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	2.397	-2.397	0	0	0	2.397	-2.397
7. Volksgezondheid en milieu	12.147	13.889	-1.742	0	206	12.147	14.095	-1.948
7.1 Volksgezondheid	182	2.173	-1.991	0	0	182	2.173	-1.991
7.2 Riolering	5.179	3.788	1.390	0	0	5.179	3.788	1.390
7.3 Afval	6.422	5.068	1.354	0	150	6.422	5.218	1.204
7.4 Milieubeheer	74	1.846	-1.772	0	56	74	1.902	-1.828
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	290	1.013	-723	0	0	290	1.013	-723
8. Vhv, RO en stedelijke vernieuwing	56.026	59.474	-3.448	31.631	31.528	87.657	91.002	-3.345
8.1 Ruimtelijke Ordening	0	819	-819	0	136	0	955	-955
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	2.454	2.445	10	219	0	2.673	2.445	229
8.3 Wonen en bouwen	53.572	56.210	-2.638	31412	31392	84.984	87.602	-2.618
Totaal	239.125	242.721	-3.597	45.943	43.784	285.068	286.505	-1.438

Bijlage 5.2 Overzicht verwerkte begrotingswijzigingen

In onderstaand overzicht staan de begrotingswijzigingen opgenomen die tot en met de opstelling van deze Tussenrapportage al verwerkt zijn in de administratie. Het gaat hier om administratieve wijzigingen en wijzigingen die door de raad zijn vastgesteld.

Onderstaand is de stand van de wijzigingen per september 2021.

BWN	Omschrijving
213	Administratieve correctie gezondheidsverklaringen Prim begr
212	Verdeling ziekteverzuimbudget 2021
211	Restantkredieten 2020 corr. begr.wijz.12
210	corr liquidatiekosten WO DEAL v472000 n438020
209	verdeling primaire begroting salarissen
208	administratieve wijzigen Afval
207	correctie Budget IVAK
206	budget van 60400600 naar 60405406
205	Opleidingsbudgetten verdeling
204	Gebouwbeheer
203	Onroerendezaakbelasting niet woningen
202	adm.bwn.in.prim.begr
201	Decemberciculaire
105	T2 rapportage budget 2020 naar 2021
15	Begroting investeringen 2021 storno & BORG
14	Begroting investeringen 2021
13	BG lopende investeringen 2020
12	Restantkredieten 2020
11	Kadernota 2022, Raad 1 juli 2021
10	Jaarrekening 2020, raad 1 juli 2021
9	Projecten NPG juni 2021
8	Proceskosten Eemszuilen
7	Grondexploitatie Vestingbuurt
6	Krediet Landstraat 44
5	Actual. grexen, tegenboeking oude budgetten
4	Bijstelling reclamebelasting
3	Omzetten SVn Leningen
2	Projectbegroting Herindeling
1	Overzicht besparingsvoorstellen